BSB Bayerische StaatsBibliothek
MDZ Münchener DigitalisierungsZentrum Digitale Bibliothek

Gouveia, Antonio de / Lobelli, Giovanni Andrea / Rougemont, François de <1624-1676>

Innocentia Victrix sive Sententia Comitiorum Imperij Sinici pro Innocentia Christianae Religionis Lata Juridicè per Annum 1669. Ivssv R. P. Antonij de Govvea Soc. Jesv, Ibidem V. Provincialis Sinice-Latinè Exposita In quam cheu metropolis provinciae Quam tum in Regno Sinarum. Anno Salvatis

[Guangzhou] 1671

Cod.sin. 31
urn:nbn:de:bvb:12-bsb00036442-2
BSB-Hss Cod.sin. 31

00036112

0.0.
3/61
2e

~~III. 5. 11.~~

3

Innocentia Victrix

sive

Sententia comitiorum

Imperii Sinici

(pro Religione Xna)

1669.

00036442

P

Innocentii

Hyl.. A. pr. 2°

316 r = ~~Cim. 120.~~

(Rarissimū)

(od. sin. 31

Pisa Neumann 6

Ruhrberg Rr. XVIII.

000036442

00036442

Cod. Sin

Cod. III. 5. n.

A. Or.

3/6 r.

2º

Innocentia

INNOCENTIA VICTRIX

SIVE

Sententia Comitiorum Imperij Sinici

PRO

INNOCENTIA

CHRISTIANÆ RELIGIONIS

Lata Juridicè per Annum 1669.

&

Iussu R. P. Antonij de Govvea Soc. IESV, ibidem V. Provincialis

Sinico-Latinè expolita

In Quàm dicti metropoli provinciæ Quàm tum in Regno Sinarum.

Anno Salutis Humanæ MDCLXXII.

00036442

BAYERISCHE
STAATSBIBLIOTHEK
MÜNCHEN

FACVLTAS

R. P.

BIBLIOTHECA
REGIA
MONACENSIS

V. Provincialis.

Opusculum Sinico-Latinum cui titulus Innocentia Victrix, quod exaratum fuit, vt staret liquidiùs ac magis autentice veritas eorum, quæ de Sinicâ persecutione vulgata sunt per Europã varijs linguis litteris atque sermonibus, cum iam recognitum fuerit atque approbatum à quatuor Societatis nostræ Sinicæ Missionis Patribus: Ego infrascriptus potestate mihi factâ ab Adm. R. P. N. Ioanne Paulo Oliuâ Societatis eiusdem Præposito Generali facultatem concedo vt typis excudatur. In quorum fidem has manu meâ signatas, & sigillo officij mei munitas dedi. In Quam cheu metropoli provinciæ Quam tũ. Die 28. Decembris Anni 1670

Antonius de Gouea.

Accusauerat Evangelicos Præcones
in Chinâ Liuor & Impietas Ethnicorum de
ignorantiâ artis Astronomicæ, de meditatâ
perduellione, de falsitate Religionis ac pra-
vitate. Verùm pugnante pro suis illo, qui
ipsa est Veritas; Cælum quidem, experimen-
toque cœlestia, erroris & ignorantiæ con-
vicerunt æmulos: suspicionem perduellio-
nis communis vbique neophytorum quies,
innocentia, patientiaque dispulit: calumnia-
m falsæ prauæque Religionis Christia-
na tam Veritas, quàm Sanctitas oppres-
sit: pœnas interim seuerissimas de peruer-
sis impijsque tum calumniatoribus, tum
etiam judicibus exigente DEO, teste, ju-
dice, & vltore; ac tandem Innocen-
tiam & æquitatem causæ suæ per illos
ipsos, à quibus damnata quondam fuerat,
eo, quo subijcimus, ordine, & modo,

mirabiliter declarante, & in conspectu Sinarum reuelante Iustitiam suam.

Multa quidem peccauerant quatuor Proceres natione Tartari, à quibus, Imperatore etiamnum puero Sinica res administrata fuerat vicariâ cum potestate. Verumtamen haud aliâ re vllâ peccauerant grauius, quàm quòd innocentissimam Christi Legem vti seditiosam prauamque damnauerant. Neque tulit iniuriam innocentiæ vindex DEVS. Vnum ex ipsis (Soni vulgò nominabatur) mors morbum consecuta, humano quidem eripuit iudicio suppliciogue; at non Diuino. Alterum, Sucamà nomine, ipsemet Imperator, simul atque suscepit Imperium anno 1667. totâ cum stirpe iussit interfici. Reliqui duo per anni spatium non impuniti modò perstiterunt; sed in gratiâ quoque ipsius Principis, cuius adolescentia indigere adhuc videbatur consilio ipsorum: quoad tandem

anno Christi 1669. is cui Patrocum, nec non Ngao Pai nomen erat, conscientiâ meritorum siorum (quæ vtique non fuerant mediocria in familiam hanc Imperatoriam Tartarorum) tumidus atque insolens; iamque non authoritatem modò Regiam, sed etiam potestatem visus affectare; idemque hostis acer & acerbus Christiano Religionis cecidit tandem aliquando; reusque agitatæ defectionis, alios complures, qui ipso nitebantur; nec non Collegam suum, Erpicum nomine, in eamdem secum (minùs tamen crimen) suspicionem traxit ac ruinam.

Edictum protinus, vt quicunque damni quidpiam ab alterutro passi fuerant, oblatis de more libellis id exponerent Imperatori. Plurimum passa fuerat Christiana res. huius ergo causam suscipiunt tres è Societate IESV Sacerdotes Ludouicus, Gabriel, Ferdinandus; qui destinato planè consilio Numinis missi fuerant in au-

00036442

(â perſiſtere ; reliquis omnibus Diuinæ Legis præ-
conibus numero uiginti quinque in extremam pro-
vinciarum Auſtralium ablegatis . Commodis-
simè etiam paucis antè menſibus acciderat, vt pe
ritia ſingularis rei Aſtronomicæ, quâ pollebat
Ferdinandus, eam denuò portam reſeraret Euan-
gelio ; quam cùm olim aperuiſſet induſtria Socie-
tatis IESV ; Sinarum deinde ſuperbia, inuidiaque
Mahometanorum occluſerat : ſed nunc demonſtra-
tis ſole propè ipſo clariùs & horum & illorum
errꝛibus, emerſerat quodammodo velut ex ecli-
pſi ſuâ annorum circiter quatuor, Aſtronomia Eu-
ropæa, priſtinoque vſu & dignitati reſtituta, plu-
rimorum ſtudijs ac ſermonibus, maximè quidem
Tartarorum, celebrabatur . erantque iam iſto no-
mine non modò Ferdinandus, ſed etiam duo Socij
perquàm gratiosi apud ipſum Imperatorem : cui
adeò non per libellum ſupplicem ; ſed (quod rariſ-
simæ felicitatis eſt) coram & per ſe exponunt
omnia ; occaſionem prorſus inſperatam tan-

ici

rci offerente DEO.

Et spem quidem successûs optati audien-
tis attentio benignitasque fecerat. Eâ tamen haud
contenti, exacto deinde biduo, Regulis, sine
Principibus stirpis Regiæ, quibus suscipiendo-
rum libellorum datum erat munus, de scripto
quoque declarant acceptas in re Christianâ
iniurias atque damna.

Libellvs svpplex.

上 xám

具	kiú	懷	hoâi	陷	hién	惡	ngŏ	同	tûm
呈	chîm	仁	gîn	良	leâm	以	ỳ	鄉	hiām
利	lí	呈	chîm	神	xîn	表	piào	遠	yuèn
類	lúi	爲	guéi	人	gîn	忠	chūm	臣	chîn
思	sū	詭	guèi	共	cūm	魂	hoên	湯	tām
安	ngān	隨	sûi	憤	fuén	事	sú	若	jŏ
文	vên	狐	hû	懇	kèn	痛	túm	望	vám
思	sū	假	kià	殲	çien	思	sū	自	çú
南	Nân	罔	vàm	黨	tàm	等	tèn	西	sī

朝 chaô　皇 hoâm

來 lâi
佳 chú
京 kīm
四 sú
十 xĕ
八 pă
載 çài
在 çài
故 cú
明 mîm
時 xî
即 çiĕ
奉 fúm

旨 chi
修 sieū
曆 liĕ
恭 cūm
逢 fûm
我 ngò

廷 tîm
問 tìm
革 kĕ
荷 hô
蒙 mûm

恩 nghēn
欽 kīn
勅 chĕ
修 sieū
曆 liĕ
二 ſi.
十 xĕ
餘 yû
載 çài
久 kieù
合 hŏ
天 tiēn
行 hîm
頒 pān
行 hîm
無 vû
異 ý
哭 cŏ
遭 çāo

視 quen
惡 ngŏ
楊 yâm
光 quām
先 sīen
其 kî
在 çài
明 mîm
時 xî
以 ý
無 vû
籍 çie/
建 kien/
言 yên
會 çêm
經 kīm
廷 tîm
校 cham/
今 kīn

天 tiēn
主 chù
一 yĕ
教 kiáo
即 çiĕ
經 kīm
云 yûn
皇 hoâm
矣 ỳ
上 xám
帝 tí
臨 lín
下 hià
有 yeù
赫 hĕ
萬 ván
物 vĕ
之 chī
宗 çūm
主 chù

先 sien
帝 tí
數 sú
十 xĕ
年 niên
成 chîm
法 fă
妄 vâm
譜 chín
詩 shìm
諸 chū
王 vâm
貝 péi
勒 lĕ
大 tá
臣 chîm
考 cào
正 chim
新 sīn
法 fă

恩 ngēn
命 mím
南 nán
懷 hoái
仁 gîn
仍 gûm
推 chūi
新 sīn
曆 liĕ
此 çiù
已 ỳ
無 vû
窮 yûm
置 chí
辯 pièn
惟 guêi
是 xí

無 vû
有 yeù
不 pú
合 hŏ
蒙 mîm

倚 ỳ
恃 xi
權 kiûen
奸 kīen
指 chî
爲 guêi
新 sīn
甚 fŭ
舛 chuèn
錯 çŏ
將 çiām

者 chè
在 ṭài
西 sī
洋 yâm
三 sān
十 xĕ̌
多 tō
國 què
如 jû
一 yĕ̌
家 kiā
千 ṭien
三 sān
百 pĕ̌
年 niên
如 jŭ̃
一 yĕ̌
日 gĕ̌
是 xí

可 cò
大 tá
可 cò
可 cò
从 kicù
之 chī
教 kiáo
也 yè
鄀 ṭiĕ̌
在 ṭài
中 chūm
國 quĕ̌
萬 ván
曆 liĕ̌
年 niên
間 kien
西 sī
士 sú
利 lí
瑪 mà

實 teŭ
東 tūm
來 lâi
創 chuán
字 yù
行 hîm
教 kiáo
已 yì
八 pă̌
十 xĕ̌
餘 yû
載 ṭai
其 kì
著 chú
書 xū
立 liĕ̌
言 yên
大 tá
要 yáo

以 ỳ
敬 kím
天 tīm
愛 ngái
人 gîn
爲 guêi
宗 ṭūm
旨 chì
總 ṭùm
不 pú
外 vái
克 kĕ̌
已 kì
盡 ṭín
性 sín
忠 chūm
孝 hiáo
節 ṭiĕ̌
廉 liên

諸 chū
大 tá
瑞 tuŏn
徃 vàm
徃 vàm
爲 guêi
名 mîm
公 cūm
卿 kīm
所 sò
敬 kím
慕 mú

世 xí
祖 çù
皇 hoâm
帝 tí
數 sú
幸 hîm
堂 tâm
宇 yù
賜 sú
銀 yn̂
修 sieū
造 çào
御 yú
製 chí
碑 pōi
文 vên
門 muên
額 nghě
通 tūm
微 vî
隹 Kiā

先 sien
帝 tí
聖 xím
明 mîm
豈 Kǐ
不 pú
嚴 yên
禁 Kín
令 Kīn
爲 guéi
光 quām
先 sien
所 sò
誣 vû
火 hò
其 Kî
書 xū
而 lh̄
毀 hoéi
其 Kî
居 Kū

境 Kìn
錫 siě
望 vám
遏 tūm
微 vî
教 Kiáo
師 sū
若 jŏ
係 hí
邪 siê
教 Kiáo

又 yéu
光 quām
先 sien
誣 vû
望 vam
謀 meu
叛 puon
恩 sū
等 tem
遠 yuèn
籍 çié
跋 pă
涉 xě
三 sān
年 niên
程 chîm
途 tû
九 Kiéu
萬 ván

餘 yû
里 lì
在 çài
中 chūm
國 quě
不 pú
過 guó
二 lh̄
十 xě
餘 yû
人 gîn
俱 Kiū
生 sēm
於 yū
西 sī
而 lh̄
來 lâi
於 yū
東 tūm

有 yeù
何 hô
羽 yù
翼 yĕ
足 çŏ
以 ỳ
謀 meû
國 guĕ
今 kīn
遣 çāo
橫 hêm
口 kèu
齷 niĕ
齪 vû
將 çiām
無 vû
辜 cū
遠 yuèn
人 gîn

二 ché
十 xĕ
餘 yû
人 gîn
押 yă
送 sumi
廣 quanì
東 tūmi
羈 kī
絏 siĕ
不 pú
容 yûmi
進 çín
退 tuí
且 çiè
若 jŏ
望 vám
等 tèm
無 vû

抄 chaò
沒 mŏ
之 chī
罪 çuì
今 kīn
房 fâm
屋 vŏ
令 lîm
人 gîn
居 kīu
住 chú
墳 fuên
墓 nú
被 pí
人 gîn
侵 çīn
占 chén
此 çû
思 sū

等 tèm
負 fú
不 pú
平 pîm
之 chī
鳴 mîmi
者 chè
今 kīn
權 kiuên
奸 kīen
敗 paí
露 lú
之 chī
日 gĕ
正 chímì
奇 kī
寃 yuèn
暴 pŏ
白 pĕ

之 chī
時 xî
冒 maó
懇 kèn

天 t'ien
恩 nghien
俯 fù
鑒 k'ién
覆 feú
盆 p'uên
恩 nghien
賜 sú
昭 cháo
雪 siuě
以 ỳ
表 piào
忠 chum
魂 hoên
生 sein
死 sì
鄉 hiên
恩 nghen

上 xám
呈 chîm

康 c'am
熙 hi
八 pă
年 niên
五 ỳ
月 yuě
初 ts'o
五 ỳ
日 gě

Id est:

Offerunt libellum supplicem Ludouicus Buglius Gabriel Magellanius, Ferdinandus Verbiest. Causa supplicandi multiplex: fraus inprimis quâ circumventus Princeps; & violentia, quâ præcipitati in interitum innocentes, communi cum indignatione & offensâ tam superûm quàm mortalium. Obtestamur itaque Maiestatem Regiam, vt extinguat quidquid etiamnum latet nequitiæ confœderatæ; & sic palàm faciat mundo causam innocentiamque Ioannis Adami Schal vitâ licet iam defuncti. Hoc igitur cum dolore gemituque nos tres dicimus, annum iam agi quadragesimum octauum, quòd popularis ille noster & longinquus aduena Ioannes Adamus peruenit ab occidente in hanc aulam, & imperante etiamtum familiâ superiore Mîm, protinùs ex mandato Regio curam suscepit rei Astronomicæ: deinde verò beneficio singulari nouæ huius familiæ, (Tartaricæ), nouo iussus diplomate perseuerare in illo munere, constanter annos viginti & amplius, nemine omnium vel aduersante, vel obtre-

tante motus cœlestes, annuasque vicissitudines accu-
ratè supputatas, ritè quotannis vulgauit per Impe-
rium . quoad (proh dolor!) tandem incidit in insi-
dias ac manus improbi veteratoris yâm quàm sien:
qui quidem homo imperante familiâ mim, iussu
regio cæsus fustibus, iam pœnas semel dederat accu-
sationis absque iusto fundamento, & cum peruicaciâ
institutæ : & tamen idem nunc rursus, tyrannicâ fre-
tus authoritate (vnius maximè Patrocinij) haud du-
bitauit erroris arguere Astronomiam Europæam, eamq;
regulam, quam præcedens Imperator ab annis decem.
& amplius stabiliuerat, temerè criminari : quod indi-
cis nuper comitijs (in rem nostram sanè feliciter) inu-
si sunt Principes primi & secundi ordinis, necnon Re-
giorum tribunalium Præsides & Assessores examinare de
nuo nouam illam methodum ; quæ & approbata tunc
fuit summo consensu omnium, ipseque mox Ferdi-
nandus, iussu beneficioque regio, Astronomicæ rei cu-
ram denuò suscepit : nec fas deinde cuiquam fuit
mouere amplius hanc controuersiam .

Sola nunc supereſt declaranda similiter

Lex atque Religio Domini cœlorum, de quo peruetu-
stus ille codex vester ait: SVPREMVS EST ET MA-
XIMVS Imperator scilicet qvi descen-
dens in hæc inferiora tremendam svã
maiestatem manifestat, *estque ipse Condi-*
tor omnium rerum ac Dominus. In Occidente q-
dem nostro seruant ipsius Legem triginta & am-
pliùs tum regna tum satrapiæ, vnius omnes fa-
miliæ adinstar; idque iam per annos mille ac tre-
centos, nec secùs ac si foret dies vna: ex quo etiam
potest intelligi Legis eiusdem tam antiquitas quàm
amplitudo. Quid? quòd imperante Ván lie *Re-*
ge iam existebat in hâc Chinâ; suntque adeò iam
anni octoginta & ampliùs, quòd eam Doctor Europ&
Matthæus Riccius fixo hîc domicilio, scripto ver-
boque vulgauit. Summa porrò Christianæ Legis hæc
est, vt veneremur Cœleste Numen, ac diligamus pro-
ximum: nec aliò ferè spectant quæ docet præterea,
quam vt nos vincamus ipsi, & impleamus natu-
nostræ leges omnes, fidei inprimis erga Regem, obedi-
entiæ obseruantiæque erga maiores; moderationis item-

modestiæque ; quæ omnia præcipua sunt illius capita. Et talis quidem inter ipsa statim principia passim hîc audiebat Lex nostra : quam adeò tum nobilitas, tum etiam magistratus habebant charam & in pretio. (Xún chi) certè conditor familiæ huius Imperatoriæ, adiuit sæpenumerò ædes nostras ac templum : & in huius quidem atrio iussit ipse de censu Regio marmoreum erigi monumentum suæ erga nos benevolentiæ : aliud item præfigi voluit ipsis foribus, quo ædes ipsas more gentis celebrabat, nimirum : Sedes illustris penetrantis arcana. Ipsum denique Adamum honorauit nouo hoc cognomento: Præstantis & arcanæ legis Doctor. Quòd si Religio Christiana peruersa est, ac falsa ; quomodo virtus illa ac sapientia memorati Imperatoris non eam seuerè omnibus interdixit ? Et nunc tamen propter ea quæ yâm quām siēn confinxit, concremati fuerunt libri Diuinæ Legis, ædesque destructæ. quin & idem præterea yâm quām siēn reum egit Ioannem Adamum meditatæ perduellionis : atqui nos, cæteriquæ sociorum, tam remotis è regnis aduenæ, & qui

terrâ mariq́ue posuimus annos omnino tres in hoc itinere sta-
diorum nonagesies mille, & amplius ; nos, inquam, qui nunc
in Chinâ degimus homines duntaxat viginti & aliquot,
nati quidem in Occidente, sed viuentes ac morientes in hoc
Oriente, quibus tandem alis instructi sumus, quibus, obsecro,
subsidijs ad suscipienda perduellionis consilia, & occupandū
armis scilicet hoc Īmperium ? Et tamen as illud tortuosū,
subdoleq́ue confictiones, tantum effecerunt ; vt innocentes
isti aduenæ viginti & aliquot ablegati sint in prouinciā
Cantonien sem ; vbi etiammum hærent miseri vinctorum
instar, & nec progredi sinuntur nec regredi : cùmque nul-
lum crimen admiserint, quod bonorum publicationem me-
reatur ; ædes tamen ipsorum traditæ sunt alijs incolendæ:
loca sepulturæ destinata alij inuaserunt. quò magis etiam
vrgemur nos tres claræ voce conqueri de tantâ iniquitate.
Cumque iam tyrannis illa Patrocinìm tandem protracta sit
in lucem ; & insignis ista insolentia solis instar iam pate-
scat : obsecramus Maiestatem Regiam, vt demittat sese, ac
discooperiat hos, qui etiammum latitant, dolos ; ritèque exa-
minet ac declaret causam istam : vt sic patefacta defuncti

iam ministri innocentiâ, deprædicet is ipse beneficentiam Regis sui, quam vivus mortuusque senserit. Offere-bant hunc libellum anno octauo Cām Hī Imperatoris Lunæ quintæ die quinto; salutis humanæ 1669. 21. Iunÿ.

Exceperunt eum Reguli cum inusitatâ quâdam significatione voluntatis erga nos suæ; quamuis id haud-quaquam tunc probaretur Concilÿ Rituum Præsidi, quip-pe fosti capitali Christiani nominis. quò etiam acerbius ipsum deinde vsserit, opinor; quòd eundem libellum iussus ipsemet è Sinico reddere Tartaricum, referri viderit inter alios primi ordinis ac primo loco recitandos Imperatori. Recitatus est igitur, & quidem ab eo, qui nunc Colaos inter est primus, idemque patruus Imperatricis. Verùm perspecta iam dudum erat Principi causa nostra, & causæ æquitas: placuit ipsi nihilominùs (quò perennius, credo, esset firmiusque beneficium suum) referri de postulatis no-stris ad Concilium, quod modò dixi, Rituum. Est illud inter sex maiora Concilia Regia ordine tertium, propriumque illius munus de rebus ad religionem spectantibus senten-

tiam dicere. Cæterùm nunquam adhuc fauere visum est rei Christianæ, postremis verò hisce temporibus aduersari damnoque esse persæpè. cuius rei egregiè conscij tres Patres, vbi delatam eò causam cognouerunt; angi animo atque æstuare scilicet: nec mora; is cui Ferdinando nomen, adit rursus Imperatorem, rogat cum lachrymis, & obtestatur, ad aliud tribunal causam traduci vt iubeat. annuit: iubet traduci. Sed enim fauorem benigni Principis celeritas inimicorū iam anteuerterat. Prodit illicò responsum, quo homines impÿi ipsam illam sententiam, quæ ante annos quatuor iniquè lata fuerat, tuentur & confirmant iniquius.

Responsvm Concilÿ Ritvvm adpostvlata trivm Patrvm.

禮	Lí	題	tí	旨	chí		
部	pú	爲	guéi	事	sé	議	ý
等	tèn	請	çìn	該	cai	得	tĕ
衙	yâ			等	tèn	利	Lí
門	muên			會	hoéi	類	Lúi

思	sú		
安	Ngān	文	vên
思	sú		
南	Nân		

天 tiēn
主 chù
一 yĕ
懷 hoái
仁 gîn
所 sò
告 cáo
狀 chuám
內 núi
故 cú
明 mîn
萬 vám
曆 liĕ
年 niên
間 Kien
西 sī
士 sú
利 Lí
瑪 mà
竇 tén
東 tūm
來 Lâi

創 chuâm
宇 yù
行 hîm
教 Kiáo
已 yì
八 pă
十 xĕ
餘 yû
載 çai
其 Kì
著 chú
書 xū
立 liĕ
言 yên
大 tá
約 yŏ
以 ỳ
敬 Kîm
天 tien

愛 ngái
民 mîn
爲 guêi
宗 çūm
旨 chî
總 çùm
不 pú
外 vai
克 Kĕ
已 Kì
盡 çín
性 sím
忠 chūm
孝 hiáo
節 çiĕ
廉 liên
大 tá.
端 tūn.
等 tèn

語 yù
查 chû
得 tĕ
願 xún
治 chí
十 xĕ
三 sān
年 niên
十 xĕ
一 yĕ
月 yuĕ
恭 kūm
捧 fùm

上 xám
諭 yú 釋 xé 乃 nai 者 cié 京 Kim
諭 yú 道 tao 三 sān 教 Kiáo 並 pín
禮 lì 垂 chûi 皆 Kiai 使 sù 人 gîn 爲 guêi 善 xèn
部 pú 去 Kiù 惡 ngŏ 反 fán 邪 siê
朕 chín 歸 quei 正 chím 此 çiu 外 vái
惟 guêi 正 chím 小 siào 者 cié
治 chî 衆 chúm 結 Kié 貪 tān
天 tiēn 結 Kié 蠱 tàm 財 çâi
下 hià 蠱 tàm 夜 yé 恣 çú
必 piĕ 夜 yé 聚 çiú 滛 ŷn
先 sien 聚 çiú 曉 hiào 大 tá
正 chím 曉 hiào 散 sán
人 ŋîn 散 sán 小 siào
心 sin 小 siào 者 cié
而 lh 者 cié 貪 tān
黜 chŏ 貪 tān 財 çâi
邪 siê 財 çâi 恣 çú
術 xŏ 恣 çú 滛 ŷn
儒 jû 滛 ŷn 大 tá

令 lîm 希 hi 謀 meû
亡 vām 命 mím 希 hi
慮 liù 行 hîm 嚴 yen
行 hîm 嚴 yen 餘 xĕ
嚴 yen 餘 xĕ 不 pú
餘 xĕ 不 pú 意
不 pú 意 ý
意 ý 餘 yû
餘 yû 風 fum
風 fum 未 ví
未 ví 殄 chín
殄 chín 實 xĕ
實 xĕ 繫 hí
繫 hí 有 yeù
有 yeù 徒 tû

京 Kim 師 sū
師 sū 輦 niên
輦 niên 轂 cŏ
轂 cŏ 重 chùm
重 chùm 地 tí
地 tí 借 çié
借 çié 口 Kèu
口 Kèu 進 çín
進 çín 香 hiam
香 hiam 然 gên
然 gên 肆 sú
肆 sú 行 hîm
行 hîm 無 vû
無 vû 忌 Kí
忌 Kí 男 nân
男 nân 女 niù
女 niù 雜 çă
雜 çă 糅 jeù

世 xí
祖 çù
皇 hoâm
帝 tí
賜 sú
湯 tām
若 jŏ
望 vám
碑 poi
文 vên
內 núi
一 yĕ
段 tuón
曰 yuĕ
朕 chín
巡 siûn
幸 hîm
南 mân
苑 yuèn
偶 ngheù
經 Kīm

天 tien
主 chù
教 Kiáo
之 chi
說 xuĕ
也 yè
但 tán
若 jŏ
望 vám
入 gĕ
中 chūm
國 quĕ
已 ỳ
數 sú
十 xĕ
年 niên
而 lh
能 nêm
守 xeù
教 Kiáo
奉 fím

其 Kî
几 Kì
上 xám
之 chi
書 xū
則 çĕ
曰 yuĕ

祠 çû
宇 yù
見 Kién
神 xîn
之 chi
儀 ŷ
貌 máo
如 jû
其 Kî
國 quĕ
人 gîn
堂 tâm
牖 yeù
器 Kì
皆 xĕ
如 jû
其 Kî
國 quĕ
制 chí

特 tĕ
諭 yú
欽 Kīn
遵 çun
通 tūm
行 hîm
嚴 yên
禁 Kín
在 çài
案 ngán
又 yeú

天 tien　天 tien
主 chu　主 chu
解 Kiai　必 pie
赦 xe　憐 lien
又 yeu　而 xe
凡 fan　赦 chi
人 gin　之 yeu
病 pim　又 cu
危 guei　祖 cum
用 yum　宗 yam
聖 xim　亡 cu
油 yeu　故 che
傳 chuen　者 pu
其 ki　不 xao
五 v　燒 chi
官 quon　紙 nai
　　乃 xi
　　是 pu
　　不 shim
　　行 shiao
孝

神 xin　可 co　洗 si　額 nghe　赦 xe　他 ta　的 tie　罪 cui　又 yeu　入 ge　教 Kiao　男 nan　女 niu　凡 fan　所 so　犯 fan　罪 cui　過 que　替 ti
聲 diao　尚 xan　等 ten　因 yn　又 yeu　南 nan　懷 hoai　仁 gin　等 ten　原 yuen　供 cum　內 nui　男 nan　女 niu　入 ge　教 Kiao　用 yum　清 cim　水 xui
新 sin　祠 ci　宇 yu　敬 Kim　慎 xin　蠲 Kiuen　素 su　始 xi　終 chum　不 pu　渝 yu　孜 ci　孜 ci　之 chi　誠 chim　良 leam　有 yeu

天 tien
主 chu
教 Kiáo
非 fi
爲 guêi
正 chím
教 Kiáo
不 pú
便 pién
舉 Kù
行 hîm
又 yeú
稱 chîm
火 hò
其 Kî
書 xū
而 êl
毀 hoái
其 Kî
居 Kū
今 kîn

天 tien.
主 chu
教 Kiáo
之 chi
物 vě
已 ỳ
經 Kīn
焚 fiên
燬 hoei
其 Kî
宣 siuēn
武 vù
門 muên
內 néi
堂 tâm
房 fûm
屋 vŏ
奉 fúm
道 taò
又 yeú
無 vû
明 mîm
顯 hièn
解 Kiái
赦 xé
有 yeù
益 yĕ
之 chi
處 chù
且 çie
係 hí
三 sān
教 Kiáo
以 ỳ
外 vái
之 chī
教 Kiáo
道 tao
士 ssé
房 fûm
屋 vŏ
令 kīn
人 gîn
居 Kū
住 chú
墳 fuên
墓 mú
被 pí
人 gîn
侵 çīn
占 chén
等 tèn
語 yù
西 sī
洋 yâm
教 Kiáo
書 xū
籍 cié
係 hí
俱 Kū
板 pàn
書 xū
像 siám
天 tiēn
學 hiŏ
傳 chuên
聚 cái
會 hoéi
其 Kî
堂 tâm
房 fûm
屋 vŏ
奉 fúm
天 tien
主 chu
之 chi
物 vě
已 ỳ
經 Kīn
焚 fiên
燬 hoei
其 Kî
宣 siuēn
武 vù
門 muên
內 néi
堂 tâm
房 fûm
屋 vŏ
奉 fúm

音 chi

給 kie
與 yu
欽 kin
天 tien
監 kien
監 kien
正 chim
其 ki
東 tum
堂 tam
與 yu
湯 tam
若 jo
望 vam
利 li
類 lui
思 sai
等 tem
居 kiu

音 chi

住 chu
阜 feu
城 cheng
門 muen
外 vai
墳 fuen
前 cien
所 so
有 yeu
堂 tam
交 kiao
工 cum
部 pu
工 cum
部 pu
其 ki
題 ti
變 pien
賣 mai

音 chi

所 so
買 mai
之 chi
人 gin
將 ciang
堂 tam
房 fam
折 ce
毀 hoei
至 chi
于 yu
外 vai
省 seng
堂 tam
遵 cun

音 chi

未 vi
經 kim
折 ce
毀 hoei
令 lim
人 gin
居 kiu
住 chu
其 ki
墳 fuen
地 ti
並 ping
未 vi
與 yu
人 gin
仍 geng
晉 lieu
與 yu
其 ki

伊 y
等 teng
又 yeu
門 muen
上 xang
所 so
書 xu
通 tum
徹 vi
境 kim
並 ping
賜 su
與 yu
湯 tam
若 jo
望 vang
通 tum
徹 vi

世 xí
祖 çù
教 Kiáo
師 sū
之 chī
名 mîm
皆 Kiāi
因 yn̄
若 jŏ
望 vám
能 nêm
知 chī
天 tiēn
象 siám
故 cú

天 tiēn
主 chù
教 Kiáo
賜 sú
也 yè
因 yn̄
湯 tām
若 jŏ
望 vám
傳 chuên
行 hîm

天 tiēn
主 chù
教 Kiáo
緣 yuên
由 yeû
華 Kĕ
職 chĕ
交 Kiāo
與 yù
刑 hîm
部 pú
議 ý
時 xî
將 çiám
通 tūm
微 vî
教 Kiáo
師 sī
之 chī
名 mîm
一 yĕ

皇 hoâm
帝 tí
賜 sú
之 chī
非 fi
爲 guéi
表 piào
揚 yâm

並 pím
華 Kĕ
去 kìu
又 yéu
西 sī
洋 yâm
人 gîn
二 lh́
十 xĕ
餘 yû
名 mîm
留 liêu
此 çù
處 chú
恐 cúm
復 fŏ
行 hîm
邪 siê
教 Kiáo

旨 chi

具 kiú
題 tí
遵 çūn

押 yă
迭 siúm
廣 quàm
東 tūm
又 yeù
有 yeù
佟 t'ûm
國 guĕ
器 k'í
許 hiù
續 çiūn
曾 çēm
許 hiù
之 chī
漸 çién
等 tèm
或 hoĕ
因 yīn
耑 çú

銀 ŷn
修 sieū
堂 t'âm
或 hoĕ
因 yīn
作 çó
天 t'iēn
學 hiŏ
傳 ch'uên
槩 cái
書 xū
序 siú
俱 Kiū
治 chí
罪 çuì

革 kĕ
職 chĕ
無 vû
客 ŷûm
再 çái
議 ý
查 chá
得 tĕ
此 c'ù
案 ngán
俱 Kiū
係 hí
詳 çiâm
查 chá
相 siām
應 ŷn
並 pím
題 t'î
明 mîm

Id est:

Præses Concily Rituum cum suis Assessoribus, cæteríque Consiliarijs libellum offert, quo exquirit reuerenter voluntatem Suæ Maiestatis. Ego subditus ac minister Regius, cæteríque administri, institutâ communi consultatione, comperimus, secundùm ea, quæ referuntur in libello supplice Ludouici Buglij, Gabrielis Magellanij, Ferdinandi Verbiest, quòd Lex & religio Domini Cœli iam existebat in Chinâ temporibus Vân lie, qui fuit superioris familiæ mim (siue Taiminga) Imperator: iamque adeò effluxisse annos octoginta & amplius, quòd Europæus Doctor Matthæus Riccius peruenit in hunc Orientem, fixoque hîc domicilio, vulgare cœpit doctrinam suam; quam & scripto verboque declarauit. Summam porro Christianæ Legis hanc esse: Venerari cœleste Numen, ac diligere proximum: nec aliò ferè spectare, quæ Lex ista præterea doceat, quàm vt vincamus nos ipsi, & impleamus naturæ nostræ leges omnes, fidei inprimis erga Regem, & obedientiæ obseruantiæque erga maiores; nec non modestiæ & moderationis. Nos interim factâ disquisitione rursum compe-

rimus; quòd anno decimo tertio Xvn chi Imperatoris p-

...rè defuncti) lunâ undecimâ excepérunus venerabundi edi-
...ctum Regium, quo præcipiebat is huic Rituum Concilio hisce ver-
bis: Ego vt administrem rectè hoc Imperium, debeo ante omnia
necessariò dirigere probéque instituere subditorum meorum cor-
da; adeoque reiícere doctrinas omnes artesque prauas ac peruer-
sas. Et tres quidem sectæ, vna litteratorum scilicet, ac duæ
quæ suo quæque ritu idola colunt, si pariter considerentur, omnes
hoc efficiunt, vt agant homines quæ bona sunt; abiíciant, quæ ma-
la; vt auertant sese ab eo, quod prauum est, & ad id, quod est re-
ctum, conuertant. Verùm dantur præter istas aliæ quædam se-
ctæ aberrantes ac sinistræ, quæ confundunt imperitam multitu-
dinem; quæ sociant inter sese homines improbos: noctu congre-
gantur; disperguntur ortâ luce. Ex harum sectatoribus, ij qui te-
nuiores sunt, nummis ferè inhiant, ac turpitudini dedunt sese; qui
uerò potentiores sunt, prorsus abiíciunt obedientiam Regi debitam,
& clanculùm machinantur defectiones. Porrò adhibui ego sa-
penumerò seuera quædam remedia: nondum tamen (vtique prę-
ter meam opinionem) penitùs extingui potuerunt reliquiæ istius
mali. Totum hoc reuera oritur ex eo quòd dentur in ipsâ aulâ
sectatores quidam, qui cùm assistant Imperatori; patrocinan-

tur interim illis hominibus, qui specioso utentes nomine religio-
sarum supplicationum & oblationum, multa interim perpetrant
temerè & inverecundè, viris pariter ac fœminis parum honestè
concurrentibus. &c.

Nos igitur voluntati Regiæ tam dicertæ reuerenter mo-
rem gerentes, vulgauimus tunc seueram interdictionem: ex-
stat què processus totius rei in archiuio nostro.

Præterea fundator huius nouæ dominationis, Impera-
tor (defunctus) honorauit Joannem Adamum elogio marmori
insculpto. elogij pars vna sic habebat: Ego dum lustro septi
mea venatoria sita ad meridionalem plagam Regiæ nostræ;
fortè transiui per templum quoddam, in quo vidi Spiritûs
cuiusdam venerandam effigiem, similem hominibus illius re-
gni; (scilicet Europæi, estque ferme de pictâ Christi Salvatoris ima-
gine) forma quoque templi & supellex, & ornamenta, respon-
debant normæ illius Regni. Libri denique mensæ impositi di-
cebantur agere de rebus quæ spectant ad legem Domini Coeli.
Joannes autem Adamus, qui ante decades aliquot annorum in
Chinam est ingressus, prædare fermat Legem istam, sericq'
dicto Spiritui (cui etiam extruxit nouum istud Templum)

non sine laude insignis obseruantiæ, integritatis, innocentiæq;
planè vir est egregiâ vitæ morumque constantiâ: adhæc ve-
rè impiger ac sedulus; & denique vir prorsus eminens. a-
liáque ibi dicuntur eiusdem ferè sententiæ.

Dicimus præterea Ferdinandum Verbiest, ac Socios i-
psius, prout ipsimet quondam iuridicè interrogati profes-
sunt, admittere in Legem suam mares æquè ac fœminas: quo
etiam tempore vtentes aquâ purâ abluunt ipsis frontem, &
sic remittunt eorumdem peccata. Ad hæc quotiescunque seu vi-
ri seu fœminæ ex jjs, qui iam susceperunt Legem, quodpiam de-
lictum commiserunt, ipsas tunc loco DEI soluere illud ac remit-
tere: quotquot item ægrotant cum periculo, inungere illis oleo
sacro organa quinque sensuum; & DEVM tunc procul dubis
misceratum illos, ignoscere peccata. Cæterum jdem
isti Christiani non cremant papyrum auis suis ac maioribus
vitâ functis: (ridicula superstitio est, quâ jj maximè, qui Bonzios audiunt, fa
bulasque Pythagoricas, opitulari conantur suorum manibus apud inferos detentis):
quod est vtique non obseruare Legem honorandorum parentum.
Nec est interim quidquam, ex quo dilucidè patescat vel solutis
peccatorum, vel opitulatio, vel alia quæpiam vtilitas istius Legis;

sed pertinet ipsa ad sectas à tribus supra memoratis professas.
non est igitur vera lex, Lex Christiana: neque expedit eam admitti.

Ad id verò quod præterea in libello suo prædicant tres Europæi homines, crematos fuisse libros suos; edium suarum alias fuisse destructas; alias verò traditas certis hominibus, qui incolerent: loca item sepulturæ suæ destinata, ab alijs fuisse occupata, &c. Respondemus; Libros quidem qui tractant de Religione Europeâ; item æra numismata; tabulas item libelli de propagatione Religionis eiusdem nuperrimè excusi, hæc, inquam, omnia; tanquam res proprias Christianæ Religionis, iam tum fuisse concrematas; templum quoque ipsorum ac domicilium, quod ad plagam occidentalem Regiæ Pekinensis situm est; ex mandato Regis (quatuor scilicet dictorum Procerum tunc vices gerentium Imperatoris pueri) tradita fuisse duobus summis Præsidibus (Tartaro-es Sinæ) Collegij Astronomici. alterum verò eorundem templum situm ad plagam Orientalem eiusdem Regiæ, concessum fuisse Adamo, Ludovico, Gabrieli, Ferdinando incolendum: tertium denique templum situm extra portam seu cancellum dictam, traditum fuisse Consilio Regis operarum publica-

rum, à qus & venundatum est, emptor verò demolitus est illud in vsum suum. Alia interim templa extra Pekinensem provinciam sita, nos obtemperantes mandatis item Regijs, nondum destruximus; sed habitari iussimus ab alijs. Loca tamen destinata sepulturæ ipsorum, nondum cuiquam attribuimus; sed ipsis reliqua sunt. Præterea quod attinet ad titulum fauore Regio prefixum foribus **Sedes illvstris penetrantis arcana** simul cum altero titulo, qui similiter collatus fuit ipsimet Isaaci Adamo, scilicet **Præstantis & arcanæ legis Doctor**, vterque hic titulus ideò collatus ei fuit à fundatore nouæ dominationis, quia callebat ipse Astronomiam: non autem vt commendaret vel illustraret ipsius Religionem. quin imò propter ipsam illam causam, quòd exerceret Ioannes Adamus, ac propagaret Christianam Religionem; idcircò priuatus fuit sua dignitate, & traditus Criminum Tribunali, vt castigaretur. (veritatem hanc ex inimicis nostris audiat Europa, causamque persecutionis tam gloriosæ gratulcetur nobis, qui vtique gloriari nouimus etiam inter Sinas in Cruce Domini nostri IESV Christi). dum autem deliberatur de supplicijs; nos interim titulos modò dictos eradi jussimus.

De reliquis interim hominibus Europæis numero supra

vigiti, cum vererem̃ur ne', si relinquerentur hîc, denùò vulga-
rent prauam legem & doctrinam suam; nos consultâ priùs Maie-
state Regiâ ablegauimus illas in prouinciam Cantuariensem. (Inui-
denda sors nostra! exilium tot felix! tametsi decennale fiat, quod iam nunc est quinquen-
nale, quando talis fuit exulandi causa.)

Ad extremum, quod attinet ad tres illos ministros regios, tũm
quĕ Ri (hic tribus in prouincijs, quas Prorex administrauerat, impensè fauerat rei Christia-
næ, sumptusque fecerat in exstruendas ædes sacras): Doctores item Hiũ, cum cẽ-
Hiù chĩ cien, aliosque; hos omnes vel propter collatas pecunias in ex-
struenda templa; vel quia susceperant legem ipsam; vel propter con-
scriptum proœmium Libelli supra dicti de propagatione Religionis
Christianæ, reos esse tunc judicauimus, adeoque priuandos dignita-
te publicâ. Neque est quòd res istæ vocentur iam amplius in
deliberationem: quippe post examen accuratum latæ fuerunt sen-
tentiæ; exstatque processus rei totius in Archiuio nostro. Ce-
tenùm par erat à nobis simul omnia sic exponi, & exquiri sen-
tentiam: Maiestatis Tuæ.

Hæc illi; multa nequidquam cogitantes consilia, quæ
numquam stabilire potuerunt. Protinùs enim cognouit vel Im-
perator ipse, vel certè priuatum ipsius ac supremum Concilium

(quod ex Colais fere constat) non alio tendere ambages tam subdolas istorum iudicum, & narrationes nomini Christiano tam inuidiosas, quam vt tenebras offunderent animo Principis adolescentis; & inani quâdam specie æquitatis, iniquitatem maximam superiorum temporum ac iudiciorum offuscarent: parum interim memores, peccari ab se hoc pacto non solum aduersus eum, qui nunc imperat; sed etiam aduersus Xunchium eiusdem patrem, & fundatorem Tartaricæ dominationis, dum sic persecerant res agere doctrinæ falsæ peruersæque homines illos, è quibus alterum filius tantâ cum significatione honoris ac beneuolentiæ, rei Astronomicæ rursum præfecerat; alterum pater ipse tam raris celebrârat encomijs, ijsque non ab unâ petitis Astronomiâ; sed multò etiam magis ab obseruantiâ cultûs religiosi, ab eximiâ vitæ morumque constantiâ, innocentiâ, integritate; à prestantiâ denique ipsiusmet Diuinæ Legis, quam vox illa 教 Kiáo citra controversiam significat ista Lex, vti 師 sī vox altera Magistrum seu Doctrem, quæ adeò Legis auditores atque discipulos ei similiter permisisse dici debet: quam denique Legem, vt alia defuissent omnia, sola septem voces Regio præfixæ monumento elogij suprà memorati

御 yú 製 chí 天 tien 主 chu 堂 tâm 碑 pei 記 ki

id est: monvmentvm incisvm marmori avthoritate Regiâ pro Templo Domini Coelorvm satis superque & tueri debuerant & commendare: cæcis interim hominibus impijsque nihil prorsus afferentibus, qus probarent innocentissimæ Legis prauitatem, præter neglectum superstitionis vnius, quam ipsamet Literatorum Sinensium schola disertis verbis 可 合 笑 siáo ridiculam & inanem vocat. Sic vt miranda planè fuerit cæcitas ista hominum verè pertinacium, & eò quidem magis miranda, quòd suis ipsi oculis iam poenas viderunt justissimas, quas dederant (dederant autem non ista quidem rei nomine; verè tamen & illo rei, & occulto iustoque judicio DEI vindicantis) omnes illi, qui tribus antè annis in vtroque Concilio & Rituum & Criminum, causam rei Christianæ tam iniquè violentèque tractauerant; omnes scilicet præter vnum, qui nunc Præses erat, spoliati suâ dignitate; succedentibus in eorum locum hisce, qui, vti nunc videmus, & errare cum prioribus, & pugnare secum ipsi perseuerabant. Cæterùm Imperator multò plus tribuens æquitati causæ nostræ, & Ferdinandi lachrymis, quàm patronis impijs tot calumniarum, & judicij tam peruersi; ju-

bet sine morâ transferri causam totam à tribunali Rituum ad comitia ipsius Imperij, quæ dum verbis edicit sanè grauibus, ordiri voluit (vtique de industriâ) ab illo nomine, quod consiliarij illi consultò malitiosèque præterierant, veneratoris scilicet yâm quām siēn, qui quidem dux es administer fuerat totius fraudis ac sceleris.

Mandatvm Imperatoris quo causa nostra Comitijs Imperij traditur examinanda.

旨	chí						
前	cien	望	vàm	稱	chīm	枉	vàm̄	議	ý
楊	yâm	擬	ý	湯	tām	豈	kǐ	明	mîm
光	quāng	以	ý	若	jŏ	可	cŏ	着	chŏ
先	siēn	重	chùm	望	vàm	不	pú	議	ý
告	cáo	罪	çuì	之	chī	將	çiàm	政	chùm
湯	tām	今	kīn	罪	çuì	是	xí	王	vâm
若	jŏ	既	kì	宪	yuèn	非	fi	貝	pŏi

勒	lé	科	cō	行	hîm	康	cām	月	yuě
大	tá	道	taò	詳	çiâm	熙	hî	二	lě
臣	chîn	會	hoèi	議	y	八	pă	十	xĕ
九	kieù	間	kiûm	具	kiù	年	niên	六	lŏ
卿	kīm	再	çaí	奏	çeù	七	çiĕ	日	gĕ

id est:

Superioribus mensibus iam semel similibus in comitijs iudicatus fuit yâs- quām siēn reus esse grauioris criminis, atque adeò & capitis; quamuis id ei protinus condemnatum fuit periniquâ violentâque sententiâ non tam Imperatoris, quàm duorum procerum Patrocum & Erpicum, qui etiamnum dominabantur, propter accusationem, quam instruxerat quondam contra Ioannem Adamum: quâ quidem accusatione & processu judiciali homines item aliquot (quinque scilicet Mandarini Christiani ex Collegijs Astronomico) damnati fuerunt capitis, alÿque alÿs addicti poenis. Verum cum nunc apertè dicatur, quòd crimen & condemnatio Ioannis Adami ex inimicitiâ calumniâque processerit; quòd fas sit non examinare dilucidè, num ita res habeat

necne? Quocirca præcipio Principi comitiorum Præsidi, a-
lÿsque Principibus ac primoribus Stirpis Regiæ, item Præsidib⁹
tam Sinis quam Tartaris Conciliorum nostrorum; nec non Censoribus
Imperij nostri, vt coacto ritè cœtu examinent denuò accuratè
singula; ac deinde faciant me de omnibus certiorem.

Hactenus Imperator.

Omnino sexies coactus est cœtus iste grauissimus,
nec nisi ob res admodùm graues solitus indici. Tres Socie-
tatis IESV sacerdotes ter adesse jussi: & in secundis qui-
dem comitijs cum impio yâm quām siēn, præcipuus persecutio-
nis administro, pugnatum fuit acerrimè: perduellionis si-
mul ac falsæ Religionis infame crimen, cuius ille nos reos age-
re perseuerabat, egregiè dilutum; sic prorsus, vt cum indi-
gnabundi Principes ac primores Tartari calumniatorem tam
grauem sine morâ vinciendum esse judicarent, judices autem
Sinæ hîc dissentirent; consulto per internuncios Imperatore,
& assentiente Tartaris, in ipso statim vestigio conspectus
omnium catenis vinciretur. Confecta res erat, nisi
fraus interceßißet, cum enim comitia, quæ proximè

ta sunt, multa præclarè Statuissent in rem nostram ; memoratus ille Præses Concilij Rituum à nobis & à Christo alieni, alienissimus ipse, dum acta comitiorum describit Imperatori recitanda, vaule minus fraudulentâ commutatione cuertit rem nostram . Sed Imperator fraudem, credo, subodoratus (Præses certè quidem non dum post dignitate suâ priuatus est .) iterum iubet, iterumque habere comitia, & que minus declarata videbantur, rursum discutere. Prioribus iterum adstitêre Patres, & pro libertate inuiolatâ Christianâ fortissimè dimicauerunt : quo autem successu, patebit ex sententiâ Comitiorum, quam subiungimus .

Sententia Comitiorvm.

				天	tien		
欽	kin	再	çai´	主	chu	議	y´
此	cù	議	y´	教	kiáo	覆	fŏ
該	cai	得	tĕ	係	hí	禁	kin´
臣	chîn	惡	ngŏ	邪	siê	止	chì
等	tòm	人	gîn	教	kiáo	今	kin
會	hoèi	楊	yâm	已	ỳ	看	cán
同	tûm	光	quām	經	kīm	得	tĕ

天 tiēn
主 chù
供 cūm
教 Kiáo
奉 fúm
並 pín
無 vû
爲 gnêi
惡 ngŏ
亂 luón
行 hím
之 chī
處 chú
相 siam
應 ym̄
將 çiám

天 tiēn
主 chù
教 Kiáo
仍 gêm
令 lîm
伊 ȳ
等 tèm
照 cháo
舊 Kiéu
供 cūm
奉 fúm
其 kî
伊 ȳ
等 tèm
聚 çím
會 luí
散 sán
給 kĭe
天 tien
學 hiŏ
傳 chuên

稟 cái
銅 'im
像 siám
等 tem
物 vĕ
應 ym̄
仍 sîm
行 hîm
禁 kîm
止 chû
其 kî
湯 tāng
若 jŏ
望 vám
通 tūm
徵 vî
教 Kiáo
師 sū
之 chī

名 mîm
復 fŏ
行 hîm
還 hoân
給 kĭe
該 cāi
部 pú
照 cháo
伊 ȳ
原 yuên
品 pîm

天 tien
主 chu
教 kiáo
差 chai
人 gîn
解 kiái
送 sóng
來 lâi
京 kîn
候 heóu
到 tào
日 gê
該 cai
部 pú
請 çîng

阜 feu
仁 gîn
等 teng
因 yn

賜 sé
卹 siŏ
其 kî
許 hiu
續 cuon
曾 çen
等 teng
應 yn
令 lîn
該 cai
部 pú
查 chá
明 mîng
原 yuên
職 chĕ
給 kiĕ
還 hoân
至 chí
於 yu

城 chîn
門 muên
外 vái
堂 tâm
及 kiĕ
房 fâm
屋 vŏ
其 kî
所 sò
賣 mái
之 chi
價 kiá
空 cûng
地 tí
還 hoân
給 kiĕ
南 nân
懷 hoâi

廣 quang
東 tûm
西 si
洋 yâng
人 gîn
二 lh
十 xĕ
五 v
名 mîng
行 hîng
令 lîm
該 cai
督 tŏ
撫 fû

00036442

肯 chi˘ 恩 nghen¯ 皇 hoâm

又 yeú 卹 siò 倚 y˘ 上 xáng 曆 liĕ

李 Li˘ 其 Kî 勢 xi˘ 天 tien¯ 法 fă

祖 çu˘ 流 lieû 奸 Kien¯ 察 chă 可 cò

白 pĕ 徒 .ù 情 çîm˘ 楊 yâm 見 Kién˘

等 tem˘ 子 çù 已 y˘ 光 quam¯ 楊 yâm

各 cŏ 弟 ti˘ 經 Kîm 先 sien¯ 光 quam¯

官 quon¯ 有 yeù 勢 xi˘ 惡 ngŏ 先 sien¯

該 cai¯ 職 chĕ˘ 奸 Kien¯ 處 chu˘ 前 çiên˘

部 pú 者 che˘ 情 çîm˘ 奪 tŏ 日 gĕ˘

照 cháo 各 cŏ 已 y˘ 其 Kî 之 chi¯

原 yuên˘ 還 hoân˘ 經 Kîm 監 Kien¯ 誣 vû˘

官 quon¯ 原 yuên˘ 勢 xi˘ 職 chĕ˘ 告 cáo˘

職 chĕ˘ 奸 Kien¯ 復 fŏ 實 xĕ˘

等 tem˘ 情 çîm˘ 用 yúm 權 Kiuên˘

處 chu˘ 已 y˘ 南 nân 奸 Kien¯

今 Kîn¯ 經 Kîm 懷 hoâi 敖 ngáo˘

楊 yâm 仁 gîn 拜

光 quam¯ 晉 gìn˘ 使

先 sien¯ 理 lĭ˘ 爲 gûi˘

天 tien

肯 chi` 主 chu`

他 ta 等 tem 語 yu 楊 yâm. 光 quām 先 sien 倚 y 附 fú 惡 ngŏ 黨 tam` 誣 vû 陷 hién 是 xí 實 xĕ 又 yeu 光 quām 先 sien 將 çiám 奉 fúm

所 so` 畨 liêu`

堂 tâm 龕 cān 座 ço 碑 poi 記 çí 自 çú 行 hîm 折 çĕ 毀 hoéi 等 tem` 今 kīn 爲 g'uci 寃 yuèn 枉 vam` 參 çān 人 g'în 多 tō 欵 quon` 又 yeú

爲 guei` 已 y 上 xám 誣 vû 告 cáo 等 tem` 欵 quon` 緣 yuên 由 yeû 將 çiám 楊 yâm 光 quām 先 sien 仍 g'êm 即 çiĕ 行 hîm 處 chu` 斬 chàn 妻 çi

子 çù 流 liêu` 徒 si` 寧 nîm 古 cu` 塔 tă 可 co` 也 yè

Idest:

Ego summus Præses Comitiorum, (primus hic est Principi sanguinis Regij; idemque mirificè nunc fauet hominibus nostris, & rei Christianæ) cæterique mecum Judices, obtemperantes huic mandato Imperatoris nostri, postquam nos ritè coetu denuò instituimus disquisitiones, & consultationes nostras; comperimus jàm quàm sciè hominem improbum & nequam, confictis malignè criminibus, importunè vi-lenteque accusâsse Religionem Christianam falsitatis ac prauitatis: quæ quidem Religio reiecta tunc fuit ac vetita per sententiam (tri-um Conciliorum, cui deinde subscripserunt Imperatoris nomine quatuor Proceres).

Nunc autem perspicuè nos cognouimus, quòd professio illa Christianæ Religionis nihil prorsus contineat, quod prauum sit, vel ad defectiones vergat perturbationesque publicas. Quapropter par est rursum constituere, vt jis, qui sequuntur Religionem Christianam, liceat eamdem profiteri pristino cum ritu, ac libertate; sic tamen, vt prohibeantur instituere coetus maiores: item spargere supradictum libellum de propagatione eiusdem Religionis; ærea item numismata. (Ne daretur ansa scilicet renouandæ suspitionis & calumniæ, quâ nos iam absolueramus, de agitatâ clam defectione).

Cognomentum Ioannis Adami (quo ipsum Xún Chí Imperator ho-

noris gratiâ quondam ornauit) scilicet Præstantis & arcanæ Legis Doctor, eidem restituatur.

Cure sit etiam Concilis Magistratuum (primum est inter sex regia, propriumque illius munus dispensare magistratus, & de corundem causis cognoscere) vt eidem similiter restituatur gradus suus, dignitasque pristina. (tametsi vitâ iam prideu functo: more pernetasto gentis silicet, quotiescunque post mortem comperta est cuiusquam innocentia).

Pari modo quod attinet ad Doctsrem Hiū çuon çem, & alios (ciuiter duodecim Christiane Legis causâ priuatos suâ dignitate) mandetur dicto Concilio, vt exquirat, ecquid publici muneris ipsi quondam gesserint, & restituatur unicuique munus suum.

Quod item attinet ad Templum ac domicilium (Societatis IESV) sita quondam extra portam huius Regiæ seu chiū dictā, restituatur, & pretium quo venumdata fuerunt (à Quæstore Regio, & ab emptore deiu destructa) & fundus ipse Ferdinando, ac Socijs.

Detur verò in mandatis supremo Gubernatori Provinciarum Quàm tūm & Quàm si, nec non Proregi proprio provinciæ prioris, vt expediant aliquos è ministris suis, qui homines Europæos quinque & viginti ob causam Religionis

Christiana ablegatos in dictam prouinciam, deducant in hanc aulam : qui vbi peruenerint, exquirat tunc Concilium Rituum vo-
luntate vt Sue Maiestatis .

(Preterea Mandarinis Lì cù pè & alijs (Quatuor è collegio Astronomico priuatis publico munere, fortunis, ac vitâ) procuret Concilium ma-
gistratuum, vt singulis pro suo cuiusque gradu ea impen\ur
beneficentia Regia, quæ mortuis consueuit impendi ; filijque &
fratres eorundem ab exilio reuocati, quotquot publicam gesserunt
dignitatem, eam recuperent .

Iam si agatur rursum de yâm quām siēn ; vtique nixus
ille fuit iniquis patrociniis gratiâque (Patrocum). Nuper certè
cùm per se examinâsset Imperator, quæ ab illo peccata fuerant,
(varijs in rebus spectantibus Astronomiam, cui fuerat præfectus ; impunè tamen pec-
cata, propter authoritatem perfidi patroni) sine morâ priuauit hominem suo
magistratu, vsurus deinceps operâ Ferdinandi ad Astronomicæ rei
curam & administrationem . Ex quo potest colligi, eundem
yâm quām siēn dum grassatus quondam fuit tot mendacijs &
calumnijs ; id reuerà fecisse fretum authoritate potentiâque
perfidi Ngáo pái (siue Patrocum) ; qui & auctor ipsi fuit, vt
sic faceret . Planè sic res habet : innixus yâm quām siēn

ista societati improborum atque rebellium per meras fraudes & ca-
lumnias præcipitauit homines innocentes in interitum.

Idem quoque suapte authoritate demolitus est ac destruxit al-
tare (seu pegma sacrum); nec non marmoreum monumentum in
Templo Domini Cœli: cùm tamen ea mandata Regis vetita fuis-
sent violari.

Quæ cùm ita sint, cùm fuerint octo capita accusationum,
ex odio & temeritate profectarum, quibus yâm quām siēn nō-
cuit certis hominibus: cumque aliàs similiter instruxerit ca-
lumnias paulò ante memoratas; ipse quidem plectatur capite;
uxor verò & liberi exules abeant in Tartariam nostram.
Nîl cũ tã. Hactenus Comitia.

Quid nunc aliud expectet, quisquis priora considerâ-
rit attentiùs, quàm promptissimè subscripturum Principem
æquitati iustitiæque tam patenti? poscebat id quidem res i
psa & ratio Sed enim voluit is vincere duntaxat Inno-
centiam Christianam; triumphare (quod tamen erat in-
stitutum) necdum voluit.

Responsum Imperatoris ac Sententia

天 tiēn
主 chù
教 kiáo
除 chû
南 nân
懷 hoâi
仁 gîn
等 tem
照 cháo
常 châm
自 çú
行 hîm
外 vai
恐 cùm
直 chĕ
隸 lí
各 cŏ
省 sem
或 hoĕ

佛 fŏ
立 liĕ
堂 tâm
入 jŏ
教 kiáo
仍 gêm
着 chŏ
嚴 yên
行 hîm
曉 hiáo
諭 yú
禁 kîm
止 chì
餘 yû
依 ȳ
議 ý

吉 chí
楊 yâm
光 quām
先 siēn
本 puèn
當 tām
依 ȳ
議 ý
處 chù
妬 sù
但 tán
念 nién
其 kî
年 niên
已 ý
老 lào
姑 cū
從 çúm

寬 quēn
免 mièn
死 sù
妻 çī
子 çù
亦 yĕ
免 mièn
流 liêu
徙 sì
西 sī
洋 yâm
二 lŏ
十 xĕ
五 ù
人 gîn
不 pú
必 piĕ

取 çiù
來 lâi
京 Kīm
城 chîm
其 kî

Id est:

Oportebat me quidem hîc subscribere sententijs ve-
stris, ipsumque jâm quàm sièn morti addicere: verum ta-
men consideratâ hominis ætate admodùm iam provectâ, (erat
septuagenario iam maior iniquissimus ille dierum malorum) ego pro lenitate meâ, &
clementiâ ipsum hâc quidem vice mortis supplicio; uxorem-
verò & liberos exilij poenâ absolvo. (At non absolvit DEVS: quippe duo-
bus post mensibus extinxit impium calumniatorem sæuo prorsus ac pestilenti morbo correptum)
Europæos homines quinque & viginti non est necesse adduci
in aulam. Ad Christianam Religionem quod attinet, (ex-
cepto quidem Ferdinando & reliquis, qui eam sicut prius ipsi-
met exerceant licet) quoniam verendum est, ne foris in hâc Pro-
vinciâ Pekinensi cæterisque denuò forte extruantur Templa, &
suscipiatur ista religio; mandò rursus expediri diplomata, qui-
bus id seuerè interdicatur. Cætera verò quæ censuistis (de in-
nocentiâ scilicet Legis Christianæ, atque adeò vt Sinis, qui Christiani iam sunt, perseverare li-
ceat in illâ more pristino: vt item recuperent suam libertatem, nec non honores pristinos ac fa-
cultates, quicunque ea propter Christianam religionem nuper amiserunt) omnia approbo,
& rata habeo.

Protinùs itaque executioni mandata omnia, reuocati e-

xules, restituta bona &c. Non respondit quidem hæc senten-
tia spei nostræ, qui summa quæque (nec temerè) speraueramg.
fatendum tamen, eâ nos id fuisse consecutos, quod temporibus ma-
ximè secundis, & per annos octoginta summis expetitum va-
tis, numquam potueramus consequi, vt scilicet Innocentia
Christiana Legis grauissimis testimonijs Comitiorum Imperij
& ipsiusmet Imperatoris tandem confirmaretur. Regijs
itaque diplomatibus vulgata per vniuersam Chinam hæc sen-
tentia, adeò non deiecit animos Neophytorum, (quod principiò
timuerant Socij) vt è contrario excxerit deiectos, & quæ reli-
gio apud Ethnicorum non paucos in odio & contemptu fuerat
propter calumnias superiorum temporum; hâc tandem audi-
tâ sententiâ, cœpit esse in honore. Formidines interim nescio
quæ iniectæ animo Principis, etiamnum adolescentis, ab uno alte-
roue Consiliario, plus quam par erat, politico, hîc in causâ fue-
runt, ne penitus explerentur spes nostræ ac vota. Verum-
tamen numquam fuit, neque nunc erit, consilium contra Domi-
num. Cœpit, vtique perficiet. Sic sperare nos iubet eiusdem
bonitas summè sapiens, summè potens. quin & ille ipse, qui
errauit; Imperator, inquam, credulitimoris ac facilitatis sua

quodammodo poenitens, haud multò post coram solatus Ferdinandum, sperare illum iussit meliora. Et verò exploraverat iam ipse studiosius, quo animo ferrent Socij promulgandæ Legis Euangelicæ interdictionem; certoque cognoverat instar acerbissimi fuisse vulneris. Quocirca spem datam quantocyus confirmare volens, missis postridiè duobus aulicis ad ædes nostras, significari iussit suo nomine Socijs in genua provolutis, (sic enim mos est audire, quicquid nuntiari iubet Sinica Maiestas) æqua sibi videri, adeoque iam tum probari, quæ postulabant: quò tamen ordinatius stabiliusque fierent omnia; libellum de more supplicem denuò offerrent. Quibus quidem verbis inde etiam summa accedebat ponderis, quòd idem Princeps tribus antè diebus Apologiam nostram, & summam doctrinæ Christianæ gemmis comprehensas volumine exhiberi sibi voluisset. Quamvis igitur hoc in negotio nunc quoque aduersarios habeamus & acres & potentes; procul dubio tamen (sed fauente Regum Rege) quæ nunc **vicit Innocentia**, breui etiam triumphabit.

Fauoris interim humani, & spei similiter humanæ pignus haud exiguum, præter ea quæ paulò antè commemorata sunt, fuit eximius honor ille, sumptusque è fisco petitus Regio, quo celebrari

00036442

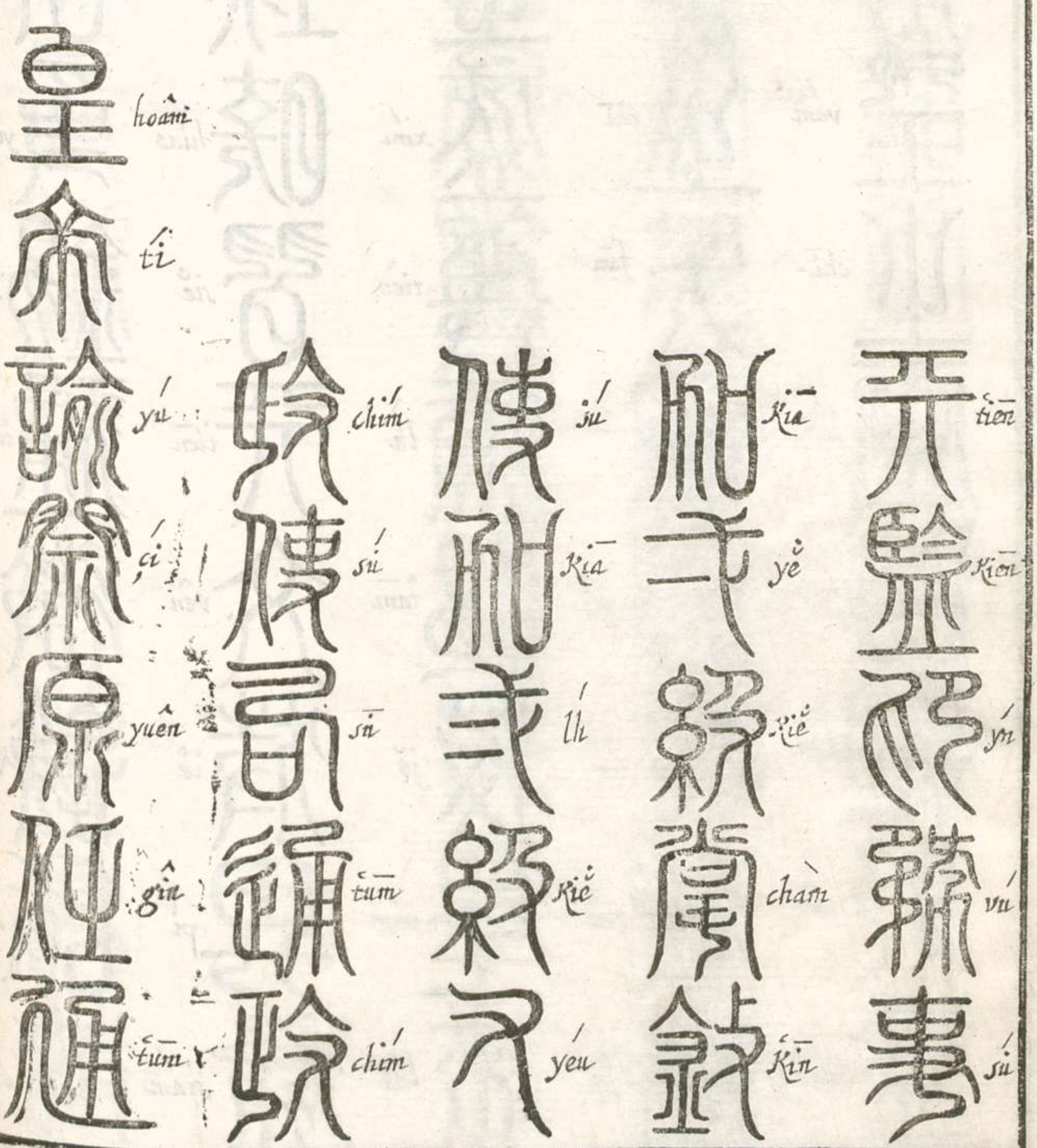
Hinc illam Imperator memoriam & exequias P. Ioannis Adami Schall: illius nimirum viri, quem tribus antè annis per tot rapta-tum tribunalia, tot oppreßum calumnijs & iniurijs, quatuor illi Proceres, quamuis iniqui infestique, absoluerant tamen; primum quidem peracerbo mortis supplicio, ad quod ipsum calumniatrix (vt ita loquar) superstitio, ceu reum perduellionis, condemnauerat; quasi consultò scilicet diem infaustum designâßet ad funus efferendum infantis Regij: deinde verò absoluerant ipso etiam crimine, quando nempe Imperatoris nomine declarauerunt:

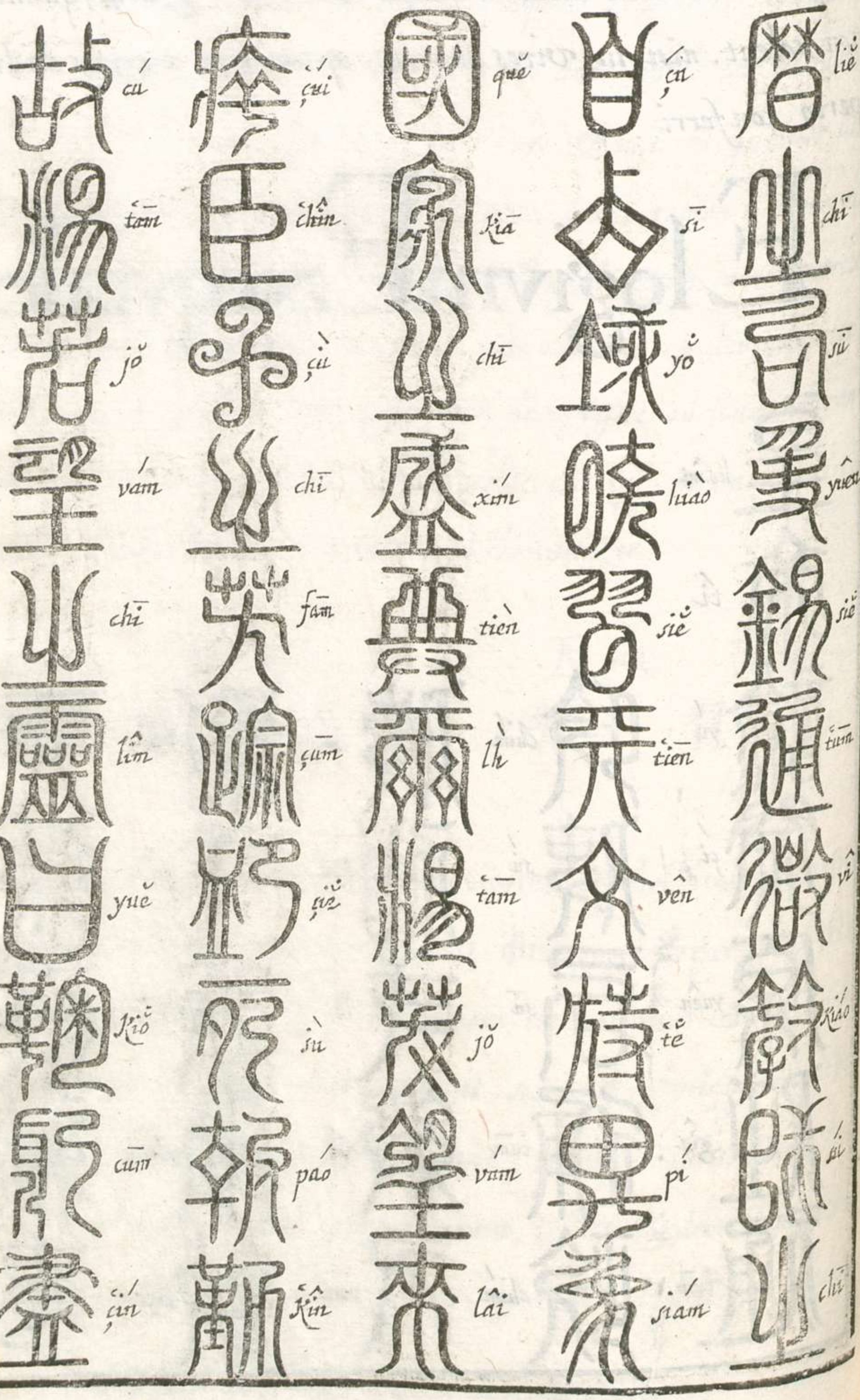
念 nién 掌 chàm 司 sū 天 tiēn 文 vèn
選 siuèn 擇 gé 非 fi 其 kì 所 sò 習 sié

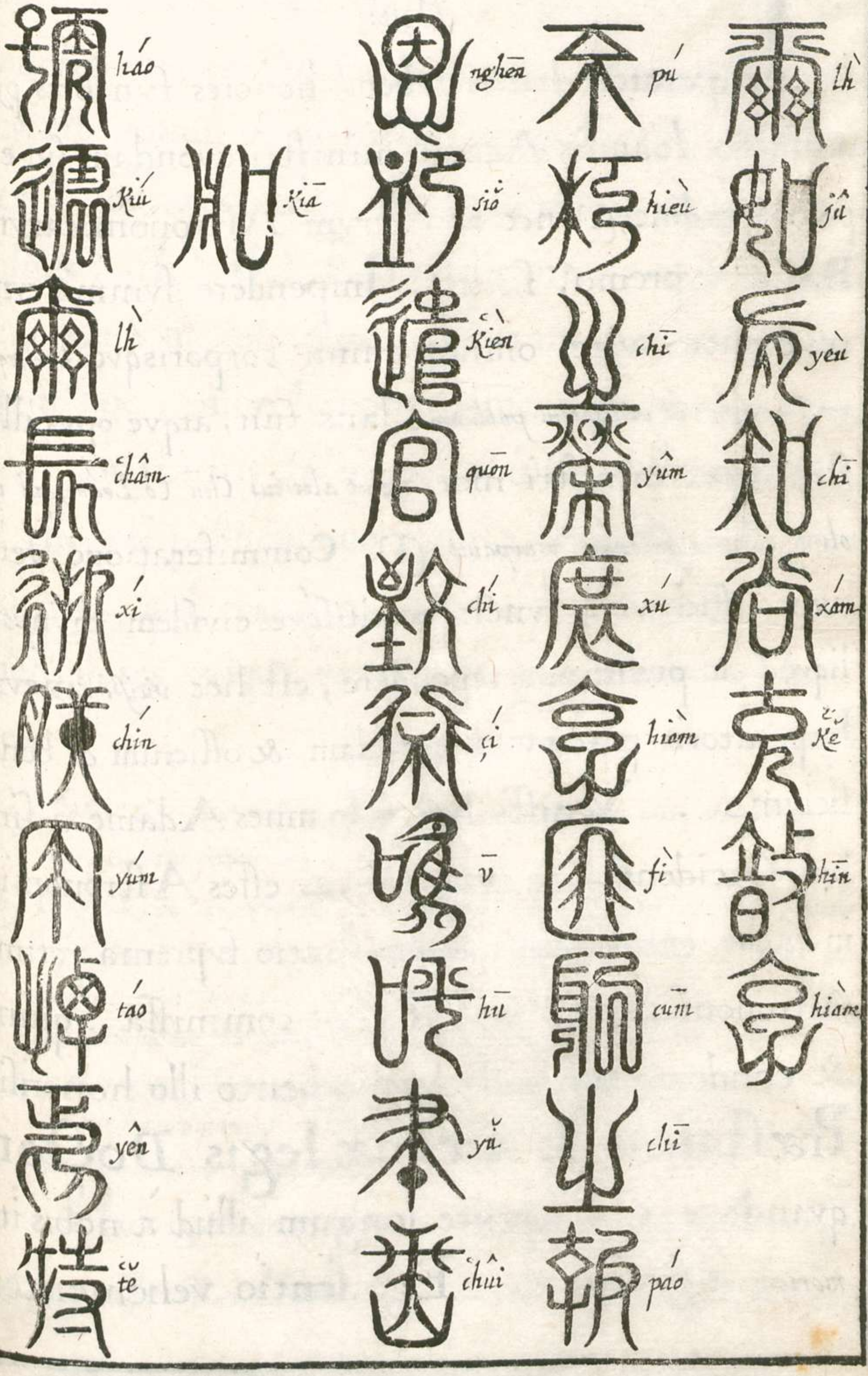
id est: exercere Jvdiciarias obſervationes & electiones tempo-rvm, non esse invivs proprivm illivs, qvi svprevivs Astro-nomiæ est Præses: Quem item virum Imperij Comitia, vti modò vidimus, altero crimine, sed longè glorioßißimo, libe-rauerant, promulgatæ Legis Christianæ; quatenus scilicet eam Le-gem sine vllo eße crimine pronuntiârunt: & tandem Princeps ip-se Sinarum simul ac Tartarorum vitâ iam defunctus

est prosecutus non modò laudibus, sed etiam gratijs, quante non solent. nisi in Viros summos, optimeque meritos de Imperio conferri.

Elogium Exequiale.

cú
çuí
quě
çú
liě
t'ām
ch'ên
kiā
si
chi
jŏ
çù
chū
yo
siū
vam
chī
xín
liào
yuen
chī
fam
tiàn
sié
t'iēn
lîm
çum
lì
t'ien
t'iūn
yuě
çiŏ
t'am
vên
vî
kiŏ
çù
jŏ
t'ē
kiáo
çum
pào
vam
pí
çù
c'in
k'ûn
lâi
siam
chī

láo
ngʰēn
pú
lì
Kiú
Kiā
siō
hièu
jû
lì
Kien
chī
yeù
chān
quōn
yûm
chī
xí
chí
xù
xam
chín
ḉi
hiàm
Ke
yúm
vī
fì
chīn
tao
hū
cūm
hiàn
yên
yū
chū
cu
te
chûi
páo

Id est:

Imperator deferri ivbens honores fvnebres pÿs manibvs *Ioannis* Adami ministri qvondam svi ex primo ordine;(a) nec non rervm Astronomicarvm Præsidi svpremo, sic ait: Impendere svmmâ cvm reverentiâ vires omnes animi corporisqve *in obsequium Principis & vtilitatem publicam*; laus fuit, atqve opvs illvstre hvivs ministri mei, *velut alterius Chū Cŏ Leam, qui idolim sermone factoque vsurpauit.* (b). Commiseratione vero nvnc affici vitâ svncti, meritisqve eivsdem mvnvs aliqvod ac præmivm rependere, est hoc *vicißim* mevm Imperatoris præcipvvm qvoddam & officium & beneficivm. Venisti hvc ô Ioannes Adame à finibus Occidentis, & cvm peritus esses Astronomiæ, in eâque exercitatus; administratio svprema rerum Astronomicarvm vni tibi fuit commissa: quin & condecoratus fuisti cognomento illo honorifico Præstantis & arcanæ legis Doctor; qvando ecce derepente longum illud à nobis iter *moricus* ingressus es. Ego sentio vehementer

hanc mortem tuam, datâque operâ collaturus tibi beneficium, cuiusmodi solet in mortuos conferri, legaui vnum ex ministris meis Regijs, qui honores hosce exequiales tibi meo nomine rite persoluat. ah! ah! Tv quidem inter nos immortalem famam relinquis ac gloriam nominis tui: at suscipe tamen hanc qualemcunque remunerationem constantis fidei, quâ tuimet oblitus, totum te vtilitati publicæ quondam consecrâsti: & quando is es, qui etiam nunc percipias sensum animi mei; pores vtique venire, & quæ deferimus, suscipere.

(a) Sinicæ dignitatis ordines omnino sunt nouem: primus idem est, qui supremus; adeoque paucissimorum.

(b) Celaus ille, qui cum defunctus hîc comparatur, vir fuit integerrimæ fidei, publicæque salutis studiosissimus, & nulli prope eorum, quos China deprædicat, secundus: Imperator quidem Chão Liĕ iam moriturus (anno Christi 223.) sic eum relinquebat filio suo & hæredi Consiliarium, Magistrum, & patrem, vt simul capesseret iuberet coronam & imperium deiecto filio; si quando is monitis illius haud obtemperaret. Floruit imperante familiâ Heù Hán inter familias Imperatorias ordine sextâ.

Hunc igitur in modum quatuor illi præcones innocentissimæ Legis Christi, Adamus, Ludovicus, Gabriel, Ferdinandus,

(præter alios sex & viginti; quatuor scilicet ex Sacrâ Diui Dominici familiâ; ex Seraphicâ S. Francisci vnum; reliquas minimæ Societatis nostræ) cùm Legis eiusdem causâ innocentes & ipsi, multas tamen, grauesque erumnas & contumelias passi fuissent præ reliquis in Regiâ Pekinensi; præ reliquis etiam honorati sunt in eâdem Regiâ: volente sic ipsos honorari non tam Sinico Rege; quàm eo, in cuius manu sunt omnium corda Regum: qui vti potuit, ita etiam voluit illustrare innocentiam Legis immaculatæ, innocentium contumeliâ simul & honore: idque eò admirabilius, quò suauius, fortiusq; & accommodatiùs (ut ita loquar) ad ingenium Sinarum. Cuius quidem fortissimæ suauitatis, & quæ huic famulata est, Regiæ voluntatis adeò propensæ in rem nostram, & plerisque magistratuum prudubio iam perspectæ, non minùs illustre, quàm recens argumentum hoc est, quòd videamus interdictionem illam, seu verius, suspensionem propagandæ Religionis Christianæ sic esse vulgatam, vt firmari quidem officioque politico factum sit satis; re autem verâ, propagetur ipsa Religio, numerusque Christianorum nouis in dies accessionibus, tam in hâc, cæterisque prouinciarum, quàm in ipsâ Regiâ, nemine vel prohibente, vel inquirente, feliciter augeatur.

Duobus circiter post mensibus, quàm superior narratio typis edita fuerat, cùm nos admodùm suspensi animo, successus nouos expectaremus nouorum conatuum atque certaminum : tandem die nonâ Martij anni huius 1671. ex priuatis publicisque nuntijs cognouimus, desideratam diu potestatem nobis fieri ab Imperatore ad Ecclesias ac Statum pristinas reuertendi. Annus erat, eoque amplius, quod Socij Pekinenses conscripserant libellum, & ex consilio virorum prudentum atque amicissimorum sæpiùs ad limam reuocatum, verbis instruxerant ac rationibus ad ingenium gentis vtriusque, Sinensis ac Tartaræ, mirè accommodatis ; quibus adeò gratiam illam ac potestatem supplices flagitabant. Verùm cùm vsitata ac propè necessaria offerendi libelli ratio ac via hæc esset, vt per manus illius, qui Rituum Concilio præsidebat, offerretur ; numquam hic, id vt faceret, exorari potuerat. Quare Socij aliam ingressi viam, patrocinante nobis tum patruo Imperatricis, eodemq;

primo Imperij administre, tum etiam Principe Stirpis regiæ, qui Præses fuerat comitiorum antecedentium, tandem absecuti sunt, vt admissus ab alis magistratu (qui tãm chim sũ vulgò dicitur) libellus ad manus Principis perueniret. Magistratum hunc, qui tertij est ordinis, literati complures constituũt, quos quidem rectè magistros supplicatiorum voces: ipsorum namq; munus est admittere libellos supplices, admissos discutere; & si quidem æqua postulari videantur; Colais, ac Principi repræsentare.

Libellvs svpplex.

皇	hoâm				
上	xâm /				
睿	jui				
智	chí				
洪	hûm				
慈	çû				
古	cu				
今	Kîn /				
無	vû				
		奏	çeu /		
		爲	guéi		
臣	chîn				
等	tem \				
仰	niam \	天	tien		
荷	hô	恩	nghen		
		難	nân		
		報	pao /		
		事	sí /		
遠	yuên	文	vên /		
西	si	恩	sú /		
臣	chîn	南	Nân		
利	Lí	懷	hoâi		
類	lúi /	仁	gîn		
思	sí /	等	tem \		
安	Ngan	謹	Kîn \		

兩 leám
者 chè
也 yè
如 jû
楊 yâm
光 quam
先 sien
誣 vû
告 cáo
湯 tam
若 jŏ
望 vám
一 yĕ
紮 ngán
議 ý
政 chím
王 vâm
貝 pói
勒 lĕ

九 Kieù
卿 Kim
科 co
道 taŏ
會 hoéi
同 tum
詳 çiâm
議 ý
覈 kĕ
職 chĕ
者 chè
覆 fŏ
官 quon
流 lieû
徙 sì
還 hoân
鄉 hiam
疏 mŏ
看 chè

賜 sí
卹 siŏ
生 sem
者 chè
頂 tìm
仁 gîn
昊 hào
天 tien
之 chi
恩 nghen
無 vû
微 uî
不 pú
照 cháo
矣 ý
惟 guêi
是 xí
栗 liĕ

安 ngan
當 tam
等 tèm
二 lí
十 xĕ
餘 yû
人 gîn
久 Kieù
羈 Kì
東 tum
粵 yuĕ
切 çiĕ
念 nién
安 ngan
當 tam
等 tèm
半 puon
係 hí
七 çiĕ

十 xĕ
八 pă
十 xĕ
不 pú
等 tèm
之 chi
年 niên
其 Kî
中 chum
十 xĕ
餘 yû.
人 gîn
有 yeù
通 tum
曉 hiaŏ
曆 liĕ
法 fă
於 yu
順 xún.

世 xí
祖 çu
皇 hoâm 製 chí
帝 tí 碑 poi
深 xīn 文 vên
知 chī 屢 liù
天 tien 次 çù
主 chù
教 Kiáo
無 vû
敝 pí
故
賜
堂 tâm
賜 sú
扁 piên
御 yù

治 chí
拾 xĕ
陸 lŏ
年 niên
奉 fum

入 gĕ
國 quĕ
禮 lì
部 pú
題 tî
請 çìn
在 çai
案 ngán
至 chí
臣 chîn
等
自 çú
幼 yeu
棄 Kí
家 Kiā
學 hiŏ
道 tao
生 sem
雖 sui

西 si
洋 yâm
致 mŏ
則 çĕ
中 chūm
國 què
自 çú
明 mîm
迄 hiĕ
今 Kīn
已 ỳ
將 çiām
百 pĕ
年 niên

世 xi´
世 xi´
皇 hoâm
聖 xin´
祖 çu`
祖 çu`
上 xám
駕 Kiá
皇 hoâm
皇 hoâm
再 çái
臨 lín
上 xám
帝 ti´
帝 ti´
造 çáo
堂 cˆtam
垂 chûi
時 xî
柔 jêu`
之 chī
客 yûm
浩 hào
得 tĕ`
遠 yuen`
德 tĕ`
臣 chîn
大 tá´
生 sem̄
之 chī
也 yè
等 tem`
之 chī
歸 guei̇̄
仁 gîn
伏 fŭ
各 cŏ
恩 ngēn
本 puen`
則 çĕ`
乞 kĭ`
居 Kiū
念 nién´
堂 cˆtâm
諸 chū
本 puen`
安 ngān
老 lào`
臣 cˆhîn
堂 cˆtâm
當 tām
歸 guei̇̄
有 yoù
焚 fuên
蓁 tem`
本 puen`
生 sem̄
修 sieu
無 uû
墓 mú`
之 chī
伏 fŭ
葬 cāi
以 ý´
年 niên
乞 Kĭ`
之 chī
繼 Kí´
皆 kiāi
苦 cˆkŭ
賜 sú´
仍 gêm
依 ȳ

00036442

欽 jîn
鑒 kién
施 xi
行 hîm
已 ỳ
經 kim
具 kiú
呈 chîm
禮 lì
部 pú
咨 ví
蒙 mûm
代 tái

題 tî
爲 guéi
此 çù
具 kiú
本 puen
謹 kìm
具 kiú
奏 çéu

開 vêm

康 cam
熙 hi
九 kieu
年 niên
十 xĕ
一 yĕ
月 yuĕ
二 lù
十 xĕ
日 gĕ
遠 yuen
西 si
臣 chîn
臣 chîn
臣 chîn
利 lí
安 ngan
南 nân
類 lúi
文 uên
懷 hoâi
思 sú
思 sú
仁 gîn

庚	Cain	月	yuč	這	ché	部	pú
無	fi	二	lh	本	puèn	確	kiŏ
九	Kieù	十	xĕ	內	nuí	議	y
年	niên	八	pă	情	çîm	具	kiú
十	xĕ	日	gĕ	節	çiĕ	奏	çeú
一	yĕ	奉	fum	該	cai		

Id eſt:

Nos Ludovicus Buglius, Gabriel Magellanius, Ferdinandus Verbieſt, cæterique ex remoto Occidente ſubditi tui, reuerenter ac ſupplices certiorem facimus Tuam Maieſtatem de rebus ad tuam ipſius ſpectantibus munificentiam, cui perdifficile eſt referre vices ac grates. Nos ſubditi tui ſuſpicimus admirabundi, reque ipsâ experimur Imperatoriæ Maieſtatis Tuæ perſpicacitatem, prudentiam, clementiamque ampliſſimam nunc & olim ſemper vnam & eamdem. Sicut patuit nuper, quando ſcilicet examinato proceſſu judiciali, quo yâm quàm siēn falsi criminis accuſauerat Ioannem Adamum Schall; & poſt totam illam cauſam tuo juſſu per Principem Comitiorum Pre-

sidem, aliosque Principes ac primores Stirpis Regiæ, Præsides item Conciliorum tuorum, nec non Censores Imperij, coactis rite comitijs, singillatim & accuratè discussam; jis quidem omnibus, qui munere publico fuerant priuati; restituta fuit dignitas pristina; qui verò in exilium ablegati, restituta patria; mortuis ea quæ solet impensa est miseratio: superstites autem (eorum filij) gaudent iam humanitatis & clementiæ tuæ, munificentieque donis (censu paterno seu licet ac dignitate) nihil denique tam fuit humile, tamque exile, quo non pertigerit collustratio benignitatis Tuæ. Soli ex omnibus, Antonius (de S. MARSA, scilicet, ex Diui Francisci familiâ; qui cùm persecutionis tempore primus in aulam perductus fuisset, primum Regijs in catalogis locum, qui stylus est curiæ, mortuus quoque semper obtinuit) cæteriique homines (sacerdotes Europæi) supra viginti multo iam tempore vinctorum in morem detinentur in Provinciâ Cantoniensi. Obuersantur autem assiduè oculis mentis nostræ dicti Socij: ex quibus multi iam nati sunt annos plus minus septuaginta vel octoginta; plures item quàm decem artis astronomicæ periti anno decimo sexto imperantis XVII elii, mandato eiusdem Chinam sunt ingressi; postquam nempe Concilium Rituum (cuius acta etiamnum extant) voluntatem regiam exquisiuerat. Porrò nos subditi tui ab ineunte iam ætate nostrâ res

omnes curasque humanas abiecimus, & disciplinæ religiosæ operam
damus: cumque vitam hauserimus in Europâ; tamen fuimus il-
lam in Chinâ, idque per annos prope centum, à temporibus fami-
liæ Taiminge ad hunc vsque diem. Et defuncto quidem Im-
peratori (patri tuo) penitus perspectum fuit Legem Diuinam expertem
esse labis omnis ac vitij: quocirca etiam benefice nobis concessit ipse Tem-
plum; tribuit titulum foribus eiusdem præfixum; tribuit elogium
marmori incisum: repetitis quoque vicibus sacra Maiestas illa acces-
sit ad Templum nostrum; & permisit nos, cæterosque Sociorum com-
morari singulos propryis in Templis, & vacare diuino cultui, studioq;
virtutum. Obsecrauimus ergo supplices Tuam Maiestatem,
vt demittas in nos perennem illam magnamque beneficentiam tu-
am; & benigne memor erumnarum Antonij ac reliquorum omni
culpâ vacantium, digneris permittere, vt eâdem cum libertate,
quâ tempore Imperatoris defuncti, liceat ipsis, qui vegetioris quidē
ætatis sunt, remigrare proprias ad ædes ac templa; qui vero se-
nes atque decrepiti, ad loca sepulturæ suæ destinata: vt sic hu-
manitas atque benignitas illa, quâ (pater tuus) Imperantis fami-
liæ conditor homines exteros complecti ac fouere consueuerat, per te
perpetuetur. Hoc pacto, si quid vitæ nobis omnibus subditis tuis

reliquum ; id omne virtutis tuæ, quâ nos ad vitam quodammodo revocaueris, munus erit . Iterum hîc supplices implorамus sapientiam tuam, quâ expendas ea, quæ modò proposuimus, & executioni mandari jubeas . Concilio quidem Rituum similiter exposueramus hæc omnia descripto : sed impetrare non potuimus, vt referret ea pro nobis Maiestati Tuæ . Quocirca nos ipsi oblato reuerenter libello certiorem facimus Tuam Maiestatem, eiusq; mandatum præstolamur.

Ex remoto Occidente subditi

Buglius . Magellanius . Verbiest .

Imperantis Cām Hī anno IX. die 20. mensis vndecimi

Libellum hunc admisit Imperator, & in intimo ac supremo Collaorum Concilio perlectum, transmisit de more ad Concilium Rituum.

Mandatum Imperatoris quod prodyit eiusdem anni & mensis die 28.

Quæ continentur hoc libello, Concilium Rituum singula consideret ac discutiat accuratè, nosque certiores faciat .

Cùm necesse fuerit huic mandato vel inuitos morem gerere; patebit ex duplici, quod hîc subjicitur, consulto, quantâ cum pertinaciâ simul & calliditate homines politici aduersati sint propense in rem nostram voluntati Regiæ, pristinæque libertati ad Legem Diuinam suscipiendam.

I. Consultvm ac Responsvm Concilij Rituum.

hoâm

xám chûi hào tá chī nghen niên ngān tām tèm

十六年和尚先

xě pǎ xě pú tèm chī niên fŏ Kie

霸东粤初年为

Kī tūm yuě çie niên ngān tām tèm

妻舒采安为

çeu Çhim Lie ngan tam tèm

请亚和名仪

cai chîn tem hoei ý tě Kiú Li lúi sú tèm

诗经授利

çeu Çhi xě yû gîn Kiem

人矢

00036442

車	chā	將	çiám	其	Kí	必	cùm	事	sèm
門	tĕ	業	liĕ	千	tsiēn	立	chĕ	成	hoĕ
失	siēn	多	ngān	重	chù	擊	lí	後	fŏ
強	Kim	當	tām	叢	Kiáo	勿	cŏ	立	liĕ
去	hoéi	如	tem	條	chû	事	sèm	事	tâm
訣	ý	二	lh	南	Nân	成	hoĕ	之	gĕ
以	Kiú	十	xĕ	枝	hoâi	後	fŏ	後	Kiáo
題	tî	人	vè	仁	gîn	立	liĕ	仍	gêm
事	fúm	以	gîn	知	tem	事	tâm	舊	dŏ
重	lào	上	pú	照	cháo	之	gĕ	者	
陣	quēi	然	piĕ	當	châm	後	Kiáo		
事	puèn	取	çiù	自	çú	仍	gêm		
當	tâm	來	lâi	己	hîm	舊	dŏ		
重	lào	金	Kim	的	vái	者			
陣	quēi	事	chîm						
事	puèn								
當	mú								
重									
如	tem								

之 chī
堅 çūn
欽 hîm
而 cō
也 yè

以 ỳ
一 ỳ
切 ts'iê
題 ti
之 chī
主 chù
業 vû
焉 yûm
再 çái
以 ý

(illegible) yū
禁 gêm
照 cháo
看 ç'ân
特 çiám
別 liê
異 sí
物 tèm
異 kiū
題 ti
之 chī
主 chù
業 vû
焉 yûm
再 çái
以 ý

歸 quēi
全 puèn
堂 t'âm
之 cūm
文 kiè
堂 t'âm
之 cūm
教 kiáo
示 ỳ
之 chī

嫌 hiên
疑 ỳ
禁 kîn
已 chì
私 sēi
其 kì
家 kiā
者 chè
堂 t'âm
者 chè
教 kiáo
者 chè
也 yè
之 chī

燕 yên
欽 hîm
曉 hiáo
諭 yú
禁 kîn
已 chì
私 sēi
其 kì
家 kiā
者 chè
堂 t'âm
者 chè
教 kiáo
者 chè
也 yè
之 chī
物 tèm
俱 kiū
要 yâo
務 où
之 chī

Id est:

Nos è Concilio Rituum subditi Maiestatis Tuæ, institutâ con-
sultatione communi comperimus, quâ ratione Buglius ac Socij exposuerint
Maiestati Tuæ, quòd Antonius cæteriquè homines supra viginti iam diu hæ-
reant quasi vincti in provinciâ Cantoniensi: ex quibus cùm multi iam senes
sint annos nati plus minus septuaginta vel octoginta; reputantes hoc ipsi a-
pud animum suum, supplices rogant Maiestatem Tuam, vt demittat pere-
nnem illam magnamquè beneficentiam; & recordetur ærumnarum Antonij,
ac Sociorum, omni culpâ vacantium: quibus adeò liceat, vegetioribus quidem re-
migrare ad templa sua; senioribus verò ad loca sepulturæ suæ destinata &c.
Quarum rerum per nos factâ disquisitione, comperimus, quòd postquam nu-
per instituimus communem consultationem his ipsis de rebus, mentem nos-
tram exposuimus Tuæ Maiestati; edictum haud multò post prodijt,
quo significabatur, non esse necessarium, vt Antonius cæteriquè homines viginti quinque adducerentur in aulam. Ad religionem verò Christianam quod attinebat, (excepto quidem Ferdinando ac cæteris, quibus fas esset eandem sicut priùs exercere) quoniam verebatur Maiestas Tua; neforis in hâc provinciâ Pekinensi reliquisquè denuò forte extruerentur templa, & Religio ista susciperetur; mandavit iterum expediri diplomata, quibus id se-
uerè interdiceretur. Nos itaquè venerabundi morem gessimus huic mandato-

Nunc autem si quidem Antonius ac cæteri iubeantur singuli redire ad sua templa ; veremur & nos, ne lapsu temporis demùm instituant ipsi templa exstruere, & facere Christianos : res est saltem incerta. Quapropter ea quæ de Antonio cæterisque proposita sunt Tuæ Maiestati, non vocentur amplius in deliberationem : sed reuerenter procedatur secundùm edictum præcedens.

At certè non edixit Imperator, vt ij quos innocentes declarârat, eiecti domicilijs suis, perpetuo in exilio contabescerent, quæ vestra hîc videtur esse sententia.

Alterum consultum & responsum eiusdem Concilij

其 kiê
妻 thsi
騰 tié
流 liêu
徙 sì
其 kè

會 hoéi
稽 kì
題 tí
等 kě
駿 chě

九 kieu
江 kiam
封 cō
告 kaō
員 yuên

表 chá
述 tě
以 ý
改 chim
正 vâm
乳 poí
勒 lě

又 yeú
一 yé
以 ý

00036442

名	jŏ	勇	chŏ	宣	siuên
仍	gêm	氛	yên	監	kiam
在	çai	引	fein	云	vân
廣	kuàm	禁	kín	故	cú
東	tūm	也	chì	去	chè
佛	ç̀iám	之	chī	形	sín
伊	ȳ	勞	chì	包	siŏ
勿	tem	永	pú	茶	liĕ
之	chii	保	pién	毒	ngān
飛	çui	之	lûm	當	tām
来	ví	名	cŏ	生	tem
郭	xĕ	佛	guei	仍	gêm
改	kĕ	朱	puèn	霸	kĕ
勿		堂	tâm		

在	çai	勿	yeù	去	chŏ
廣	kuàm	之	cáim	氛	yên
東	tūm	直	chĕ	引	feîn
佛	ç̀iám	襲	lí	禁	kín
伊	ȳ	名	cŏ	也	chì
勿	tem	朱	sem	之	chī
之	chii	多	hoĕ	勞	chì
飛	çui	佛	fŏ	永	pú
来	ví	之	liĕ	保	pién
郭	xĕ	堂	tâm	之	lûm
改	kĕ	仍	gĕ	名	cŏ
勿		參	kiáo	佛	guei
		仍	gêm	朱	puèn
				堂	tâm

núi 晓 hiào 當 tām 金 Kīm 仁 gîn
要 yeù 十 xě 餘 yû 人 gîn 重 cūm
法 fă 將 siám 采 liě 安 ngān
滅 liě 取 çiù 来 lâi
等 与 yù 南 Nân 懷 hoâi
一 同 在 位 事 yè 主 chú 之 cō 旨 yè
cûm Kiū

Id est:

Rebus iterum discussis, comperimus, quòd sententia superiorum Comitiorum proposita Maiestati Tuæ, fuerit, vt restitueretur priuatis dignitate dignitas pristina; vt exulibus restitueretur solum patrium; vitâ functis vt impertiretur solita miseratio; Antonio, cæterisque etiamnum detentis in provinciâ Cantoniensi potestas ut fieret singulis ad propria templa redeundi. [Liquet igitur, idque testimonio hominum tam aciter nobis aduersantium, placuisse tunc Comitijs Imperij euocari nos Pekinum, eo maximè consilio, vt dimitteremur inde maiori cum honore & authoritate ad pristinas Ecclesias ac stationes nostras, & quidem sine vllâ prohibitione Diuinæ Legis propagandæ.] Sed quoniam venerandum Maiestatis Tuæ responsum deinde fuit ac placitum, vereri te, ne fortè in hâc alijsque provincijs denuò extruerentur ab ipsis templa, atque indigenæ Le-

gem istam susciperent; cumque adeò rursum prescripseris seuerani eius-
dem prohibitionem: censemus nos haud expedire, vt singuli reuertantur
ad sua templa. Verumtamen quia carituri sunt ijdem communi illâ
noxarum condonatione & gratiâ, si quidem detineantur etiammum in Pro-
vinciâ Cantoniensi; & quia plures quam decem dicuntur esse inter ipsos periti
Astronomiæ; poterunt satis conuenienter euocari omnes in hanc Regiam, vt ili-
dem simul cum Ferdinando commorentur. Die 18. mensis 12.mi

Mitior aliquanto sententia; verum Diuinæ Legis promulgationi, nostræque libertati non
minus quam prima aduersans. Quamquam sperari non poterat quidquam melius ab eo coetu
Consiliariorum, à quo nulla vnquam secta vel Religio legitimè recepta vel approbata fuisse di-
citur, quamdiu stetit hæc Monarchia, præter vnam quæ jû Kiáo nuncupatur, estque pro-
pria hominum litteratorum ac magistratuum: quantumuis interim multi sæpè Principes
Imperij totius; quin & Præsides ac Senatores huius ipsius Consilij priuatâ quâdam super-
stitione sectis alijs alijsque impensè fauerint. Secta porrò jû Kiáo rationi le-
gique naturæ satis consentanea, primis illis Monarchiæ temporibus, diu sanè perstitisse vi-
detur inuiolata; (quantum nobis licet conijcere ex vetustissimis gentis libris ac monumen-
tis) quoad lapsu uitioque temporum depranari cœperunt, qui illam maximè profitebam-
tur, ac tot ercribus totque superstitionibus tandem inquinari, vt hoc tempore prisci
quidem codices illam conseruent; litteratorum verò multi solo illius nomine, & fuca-
tâ quâdam specie glorientur. Quo minus est mirandum aduersari tam constanter

Legi gratiæ, qui Legi naturæ parere desierunt. Accedit etiam, quod tam Sinæ, quam Tartari proprijs insuper stimulis contra nos concitentur: Sinæ quidem liuoris ac inuidiæ, dum sè non æquari modò, sed etiam superari vident ab jis, quos in incultis barbarisque nunc rauerant: dum item Lux Euangelica suas vel inuitis exhibet maculas, ac palàm facit, quàm tenue lumen fuerit priscæ ipsorum Philosophiæ; quam cùm vsqueadeò deprædicent tumidi, suas tamen erroribus vitijsque tam fædè commaculant. Tartaros autem perpetuæ quædam suspiciones agitant atque formidines, quas gignit paucitas sua, conscientiaque occupati Imperij, eò sic occupati: quo etiam fit, ut nihil ipsis esse videatur alienius ab omni prudentia cautioneque politicâ, quàm homines exteros, eò quidem magistros peregrinæ Legis per vrbes ac prouincias suas dispergi. Malitiosè interim callidèq; metuistas eò curas nonnulli Sinarum exaggerant, non tam ut consulant publicæ incolumitati, quàm vt ferocius barbari credulique victoris animus contra nos concitetur. Superstitio denique eò dæmoniorum cultus multorum animos vehementer à nobis alienat: (quamuis hoc ipsum mirâ tegant dissimulatione, quotiescunque ius dicunt) ferunt enim peracerbè, quòd ea numina, quæ ipsi tantâ cum superstitione colunt, Christiana Religio spernat ac detestetur, eò dæmonia esse docent æternis inferorum supplicijs addicta.

Et his quidem alijsque de causis, vbi duo ista senatus consulta ad supremum intimumq; Concilium delata sunt, tam ferociter ibi contra nos ac vota nostra pugnatum fuit; vt ab amico nuntiaretur tribus Socijs, non posse iam diutiùs adolescentulum Principem tam obfirmatis tot ac tantorum virorum sententijs reluctari. Constabat certè Colaos omnino

tres ratione Sinas palàm aduersari rebus nostris: sic ut stupendum fuerit, ac Diuinæ tribuendum potentiæ, euicisse bonum Principem, vt reditus nobis ad Ecclesias, cum tam illustri testificatione innocentiæ nostræ; tametsi non cum eâ, quâ par erat, libertate concederetur.

Placitvm Imperatoris ac Sententia

Data eiusdem mensis duodecimi die vigesimâ primâ

音 chi

生 tem	丿 pă	據 kiú	半 puon	羈 kī
國 yn	日 gé	利 lí	係 hí	東 tūm
廣 cam	題 ti	類 luí	七 çié	粵 yuě
照 jti	者 puen	思 sú	十 xě	等 tèn
九 kieu	三 sān	等 tem	八 pă	語 yu
年 niên	二 lh	奏 çeu	十 xě	此 çú
十 xě	十 xě	稱 chim	之 chī	內 nui
二 lh	一 yě	栗 liě	年 niên	有 yeu
月 yuě	了 gě	安 ngan	無 vû	通 tum
十 xě	女 fum	當 tam	辜 cu	曉 jiao
		等 tem	久 kieu	歷 liě

法 fă 的 tiĕ 着 chŏ 取 çiu 來 lâi 京 Kim 與 yù 南 nân 懷 hoâi 仁 gîn 等 tem

同 tûm 居 Kiu 其 Kî 不 pú 曉 hiao 曆 liĕ 法 fă 的 tiĕ 准 chuĕ 其 Kî 各 cŏ

歸 guei 本 puèn 堂 tam chû 除 y 伊 Kiáo 教 fuên 修 siéu 外 vaí 其 Kî 直 chĕ

隸 lí 各 cŏ 省 sém 一 yĕ 應 ym 人 gîn 等 tem 系 pí 許 hiu 入 gĕ 教 Kiáo

仍 gêm 着 chŏ 遵 çun 前 çiên 旨 chì 禁 Kîn 止 chì

Id eſt:

Secundùm ea quæ nobis ſignificata ſunt à Ludouico Buglio ac ſocijs; Anterius ac cæteri, (quos inter multi ſunt annos plus minus ſeptuaginta vel octoginta nati,) iam diu, & absque culpâ ſuâ detinentur in prouinciâ Cantoniensi, &c. Ex his igitur qui periti ſunt rei Aſtronomicæ, jubemus ſeligi ac venire in Regiam, vnà cum Ferdinando commoraturos: qui verò periti non ſunt; jis gratiam facimus, vt reuer-

tantur singuli ad propria templa . Verùm præter exercitia vir-
tutum cultûsque Diuini propria Religionis ipsorum , haud permit-
timus , vt quispiam in hâc alÿsque provincÿs suscipiat Legem istam ;
sed etiamnum vigere volumus superiorem prohibitionem .

Effluxerant duo menses cum dimidio post decretoriam hanc in causâ
istâ sententiam , quando perlatæ sunt litteræ curiales ad Gubernatorem provin-
ciæ Cantoniensis â duobus exaratæ Concilÿs Regÿs , Rituum scilicet , reique mili-
taris , quibus executio sententiæ de more demandata fuerat . Repeta-
batur autem dictis litteris magnâ cum fide supplex libellus noster ; ac
deinde recensebantur nostri Sacerdotum Europæorum nomina ; nec non
provinciarum , in quibus dicata DEO habemus templa . Dignumque
est animaduersione , quòd cum similis enumeratio templorum bonâ fide
per nos facta in libellis quodam paulò ante persecutionem edito tam grà-
viter offenderit , ac innocentiam nostram in suspicionem crimen ꝙ vocà-
uerit , nunc vbi declarata fuit innocentia , judices ipsimet in fauorem
nostrum eamdem repetant provinciarum ac templorum enumerationem
hoc ordine :

欽	kīn	遵	çūn	山	xān	堂	tâm	當	tām
此	çù	查	châ	東	tūm	栗	liĕ	汪	vām
欽	kīn	得	tĕ	省	sèm	安	ngān	波	jù

望 vám
山 xān
西 si
省 sem
堂 t'âm
金 kīn
彌 mî
格 kě
恩 ngen
禮 lì
格 kě
江 kiam
南 nân
省 sem
堂 t'âm
張 cham
瑪 mà
諾 nó
魯 lu
日 gě

滿 muon
畢 piě
嘉 kia
潘 p'uon
國 quě
光 quam
劉 liêu
迪 tiě
我 ngò
成 ch'âm
際 çi
理 lì
楠 pě
應 ým
理 lì
湖 hû
廣 quam
省 sem
堂 t'âm
穆 mŏ

迪 tiě
我 ngò
江 kiam
西 si
省 sem
堂 t'âm
聶 niě
仲 chúm
遷 çien
聶 niě
伯 pě
多 tō
殷 yn
鐸 tŏ
澤 çě
浙 chě
江 kiam
省 sem
堂 t'âm
洪 hûm

度 tú
真 chīn
閔 mìn
明 mîm
我 ngò
費 fi
里 lì
白 pě
白 pě
道 tao
明 mîm
福 fŏ
建 kien
省 sem
堂 t'âm
何 hŏ
大 tá
化 hoá
郭 quŏ
納 nă

爵 çiŏ
陝 xen
西 si
省 sem
堂 t'âm
李 li
方 fam
西 si
穆 mŏ
格 kě
我 ngò
廣 quam
東 tum
省 sem
堂 t'âm
匾 pièn
篤 tŏ
德 tě
陸 lŏ
安 ngan
德 tě

Id est:

Nos omni cum reuerentiâ obsequentes mandato Regio, comperimus, quòd annis superioribus degebant, in Ecclesijs quidem provincie Xān Tūm, Antonius de S. MARIA (Hispanus) (a), Ioannes Valat (Gallus). In Ecclesijs provincie Xān Sī, Michael Trigault (Gallobelga)(a), Christianus Herdtrich (Austriacus). In Ecclesijs provincie Nân Kīm, Emmanuel Georgius (Lusitanus), Franciscus Rougemond (Flandrobelga), Ioannes Dominicus Gabiani (Pedemontanus), Franciscus Brancati (Siculus) (a), Iacobus le Faure (Gallus), Felicianus Pachecus (Lusitanus), Philippus Couplet (Flandrobelga). In Ecclesijs provincie Hû-Quàm, Iacobus Motel (Gallus). In Ecclesijs provincie Kiāni Sī, Petrus Canevari (Genuensis), Adrianus Grelon (Gallus), Prosper Intorcetta (Siculus). In Ecclesijs provincie Chĕ Kiām, Humbertus Augeri (Gallus), Dominicus Navarrete (Hispanus), Philippus Leonardi (Hispanus), Dominicus Sarpetri (Siculus). In Ecclesijs provincie Fŏ Kién, Antonius de Gouuea (Lusitanus), Ignatius à Costa (Lusitanus)(a). In Ecclesijs provincie Xèn Sī, Franciscus de Ferrarijs (Pedemontanus), Claudius Motel (Gallus). In Ecclesijs provincie Quàm Tūm, Stanislaus Torrens (Romanus), Andreas Lubelli (Lupiensis).

Post hæc referebantur ea, quæ duplici consulto statuerant Consilia-rij, & quæ Imperator ipse cum supremo Colaorum Concilio decreuerat: ad tandem hâc sequenti dausulâ littera finiebantur:

(a) Hi quatuor obiërunt in Cantoniensi exilio.

欽 qīn
此 çù
欽 qīn
遵 tsūn
到 táo
部 pú
相 siām
應 ŷn
移 çī
廣 kuàm
東 tūm
總 çùm
督 tŏ
查 chá
明 mîm
內 nuì
有 yeu
通 tūm
曉 hiào

曆 lié
法 fă
的 tié
幾 kì
名 mîm
即 çié
行 hîm
起 kì
送 sùm
來 lâi
京 kîm
其 kî
不 pú
知 chī
曆 lié
法 fă
者 chè
即 çié
令 lîm
名 cŏ

歸 quei
各 cŏ
省 sem
本 puèn
堂 tâm
可 cò
也 yè
爲 guéi
此 çù
合 hŏ
咨 çū
前 çien
去 kiù
煩 fân
爲 guêi
查 châ
照 cháo

欽 chī
內 núi
事 sŭ
理 lì
欽 kîn
遵 çūn
施 xi
行 hîm

康 Cām
熙 Hī
十 xĕ
年 niên
正 chím
月 yuĕ
十 xĕ
八 pă
日 gĕ

兵 pīm
部 pù
行 hîm
咨 çū
各 rŏ
省 sem
總 çùm
督 tŏ
撫 fû
院 yuén

Id est:

Vbi decretum hoc regium debitâ cum venerationè delatum est ad Curiam nostram; oportuit nos pro officio expedire litteras ad Guber-natorem supremum provinciæ Cantoniensis, qui adeò perlectis illis diligenter examinet, quàm multi sint inter ipsos valde periti rei Astronomicæ, & curet vt honorificè deducantur in aulam: efficiat etiam, vt, qui minùs periti sunt Astronomiæ, ad suas singuli provinciæ cuiusque ædes ac templa reuertantur. Nos itaque præmittimus hîc causæ totius seriem & acta. Gubernator autem provinciæ istius non grauetur expendere omnia, & secundùm ea, quæ Imperatoris placito continentur, reuerenter executioni mandare. Hactenus Concilium.

Porrò quod uix ausi fueramus sperare, permissum nobis fuit eligere pro arbitrio qui pergerent in aulam, nec coacti fuimus plures duobus eò destinare; magno vtique commodo rei Christianæ in tanta Ministrorum penuriâ. Dum hæc itaque prælo committuntur, ipsi nos ad iter accingimus; & alij quidem ad leucarum ducentarum iter, ad quadringentarum alij; multi etiam ad quingentarum eoque amplius. Qui aulam petent, expensis ibunt Regijs, & singulari cum honore, quem Gubernatores oppidorum, vrbium, provinciarum, eis de more deferent. ✱ *Quoniam vero*

superioris argumenti litteræ ad Præfectos aliarum quoque Prouinciarum sunt expeditæ; dubitari vix potest, quin diu antè quam reuertamur ad Ecclesias nostras, ex curâ ministrorum Regiorum (sic quidem sperare nos iubent Socij Pekinenses) vacuæ seruentur in aduentum nostrum.

Quòd interim prohibeantur indigenæ Legem Christi suscipere, non vsquequaque nos angit: tum quia non vetantur in eâ perseuerare qui iam susceperunt; tum verò maximè, quòd viri graues ac prudentes, & in his Ethnici, fidenter asserant, spectatenus id factum. Et verò quî potest fieri, vt quo edicto Lex ista tam seriò, tamque diserte promulgatur innocens, & innocentes qui illam profitemur, ac promulgamus, eodem ipsa edicto seriò prohibeatur. Quòd si post interdictum anno 1670. primâ vice vulgatum, tamen illo ipso anno, & quidem in aulâ, conspectu Principis, tria circiter millia Christo sunt adiuncta (vti ex posterioribus Sociorum litteris accepimus): quid in terris ab aulâ remotioribus erit sperandum? Necessaria tamen erit in posterum summeque necessaria moderatio, prudentia, vigilantia singularis: verendum est enim, ne errore quamuis leui, & peccato zeli præfestinantis atque præfernidi, siue eorum, qui foris cum degant,

aditum sibi quærunt in hasce missiones; siue horum, qui filios suos in Christo, à quibus per exilium sex annorum fuerunt abstracti, denuò iam reuisent, Christiana res iterum adducatur in discrimen, & multò quidem grauius eo, quo modò est perfuncta: atque adeò quæ Sinarum claustra portasq; Europæis hominibus adhuc quidem non fuerunt prius erecta; metuendum erit, ne culpâ nostrâ reddantur adamantinæ, æternumq; obseratæ, cum incredibili damno tot animarum, pro quibus mortuus est Christus; nec minori iniuriâ Diuini nominis, dum atroces impiæq; suspiciones & calumniæ, quæ in multorum animis non tam extinctæ sunt, quàm consopitæ, denuò (quod auertat DEVS!) suscitabuntur & multò quàm antè vehementius exardescent: cùm è contrario sperare possimus non libertatem modò pristinam, sed emulâ Constantiniani quoque temporis pacem ac felicitatem, si quidem freti DEO, cum prudenti charitate Apostoli gentium, qui omnibus fiebat omnia, coniunxerimus mansuetudinem ac patientiam Christi IESV; cuius innocentia peccatorum alienorum pondere quondam oppressa, & in crucem acta, tam gloriosè vicit ac triumphauit, & triumphabit in æternum.

B.St.B. MÜNCHEN

* Reliquis etiam omnibus (quod modò nobis mentiatur) Prorex Iunius prouinciæ nauigia per trecentas circiter leucas attribuenda esse edicto censens, simul docet id vti fieri oportere, vt ministri regij cum exemplo ipsius Regis benignè fouentis exteros conformentur

00036442

Lib. singulares

Cim. 120

autobiac III. S.N.

2°. A. or.
316r

Neemana
XVIII
Ord. Sim. 34

Innocentia
victrix,
sive Sententia comitiorum
Imperii Sinici pro innocentia
Christianae religionis tota
juridica per annum 1669,
et patris R. P. Antonii
de Govea S. J. ibidem
V. provincialis jussu re-
latione exposita. a°. sal. 1671.

00036442

Klebepappe
aufgelöst und gesondert aufbewahrt:

6 Bll. eines Missale (17./18. Jh.);
Dt. Beichtspiegel (17./18. Jh.);
lat. Notenhandschrift;
Titelkupfer (Ausschnitt nicht bestimmbar).

00036442

aditum sibi quærunt in hasce missiones; siue horum, qui filios suos in

Christo, à quibus [illegible] abstracti, denuo

iam resipisent, [illegible] rimen, & multò

quidem grauius [illegible] eo quòd Sinarum

claustra portæ [illegible] non fuerunt nisi

æneæ; metuen [illegible] damantinæ, e-

ternumq́ obser [illegible] arum, pro quibus

mortuus est Ch [illegible] is, dum atroces

impieq́ suspic [illegible] nimis non tam

extinctæ sunt, q [illegible] DEVS!) suscita-

buntur & mult [illegible] : cum è contra-

rio sperare pos [illegible] , sed emulâ Con-

stantiniani quo [illegible] uidem freti DEO,

cum prudenti c [illegible] fiebat omnia, con-

iunxerimq́ mani [illegible] V; cuius innocen-

tia peccatorum [illegible] a, & in crucem

acta, tam q'lo [illegible] mphabit in æ-

ternum →

B. St. B. MÜNCHEN

* Reliquis etiam omnibus (quod modò nobis mentiatur) Prorex Iunius provinciæ nauigia per trecentas circiter leucas attribuenda esse edicto censens, simul docet id ita fieri oportere, vt ministri regij cum exemplo ipsius Regis benignè fouentis exteros con-formentur